

N:o 108.

Af herr **E. O. V. Wavrinsky**, *om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående fullständigare lagstiftning till skydd mot misshandel af djur.*

I motion n:o 133 till 1896 års riksdag hemstälde undertecknad, att Riksdagen ville hos Kongl. Maj:t begära en utredning, i hvad mån och under hvilka förhållanden utsträckt befogenhet för kronobetjent och polismyndighet att inskrida mot svårare djurplågeri eller andra åtgärder till djurens skydd mot misshandel såsom skärpta straffbestämmelser m. m. äro af behovet påkallade, och att Kongl. Maj:t i samband dermed ville snarast möjligt förelägga Riksdagen förslag till lag i sådant syfte.

Åberopande denna min motion finner jag mig, efter förnyad omsorgsfull pröfning, föranlåten att redan återkomma med en framställning i samma ändamål.

1896 års lagutskott erkände i sitt utlåtande n:o 34, att i vårt land åtskilligt återstår att önska beträffande djurens behandling, men höll före, att man under påverkan bland annat af djursskyddsföreningarna hade att tillse, det medkänsla för djuren samt ovilja mot all onödig hårdhet vid deras behandling allt klarare och tydligare utpräglades hos allmänheten och att en rättelse af de missförhållanden i afseende på djurens behandling, som ännu äro rådande, just på denna väg skulle nås.

Utskottet betvivlade, att något väsentligt i sådant afseende kan vinnas genom förändringar på strafflagstiftningens område.

Villigt erkännes att den väg, hvartill lagutskottet hyser förtroende, är den mest tilltalande och väsentligaste. Men de framsteg, som vinnas på denna väg, äro ej tillräckliga. De lidanden, djuren under vår

afvaktan på ett bättre resultat genom upplysning och sedernas för- mildring äro underkastade i vårt land, äro ofta i högsta grad upprörande. Det tillkommer åtminstone lagstiftningen att verksamt stödja det upp- lysnings- och uppfostringsarbete, hvartill lagutskottet med all tillförsigt hänvisar. Men att så tillfyllest sker med den lagstiftning, som nu finnes, vågar jag, på grunder, som jag skall anföra, bestämdt förneka.

Djurplågeriet yttrar sig i de mest mångskiftande former. All- männast måhända, ehuru af öfvergående natur, vid slag, icke blott vid yrkesslagt, utan *ännu mera vid hemslagt*, men derjemte vid körslor med kasserade, kassabla eller tillfälligt sjuka djur, vid körslor af öfverdrif- vet tunga lass och i oländig mark, vid vanvård i ladugårdar och på fälten, vid handel med husdjur, synnerligast hästar, hvilka underkastas verklig tortyr af samvetlösa hästhandlare för att betinga högre pris — handelsbalkens föreskrifter äro aldeles för otillräckliga — vid kastration, jagt, vid kapplöpningar och träningar samt i stor utsträckning genom att hålla obotligt sjuka kreatur vid lif, hvarvid egaren ofta ut- sätter de arma djuren för den mest naturvidriga behandling för att bevara rätt till ersättning af kreatursförsäkringsbolagen. En kontroll af dessa bolags bestämmelser i detta hänseende är af största behof. I synnerhet gäller detta om en hel del smärre försäkringsföreningar, hvilkas stadgar föreskrifva, att när försäkradt djur sjuknat eller träffats af olycksfall, egaren skall tillkalla någon meddelegare i föreningen och en styrelseledamot samt ytterligare »någon i kreatursvård kunnig per- son», som egnar djuret all den vård och omsorg, som är dem möjlig, tagande på sitt ansvar om veterinär skall tillkallas.

Allt hvad strafflagen till skydd häremot stadgar är, hvad som innehålles i 18 kapitlets 16 paragraf: Visar någon i behandling af egna eller andras kreatur uppenbar grymhet; straffes med böter.

Häremot bör nu först anmärkas, att termen kreatur är alltför obestämd. Menas dermed äfven fjäderfä eller i allmänhet smärre djur? Inrymmes under denna bestämmelse äfven vilda djur? Det allmänna språkbruket ger ej tillräcklig hänvisning för ändamålet. Ännu svårare torde det vara att bestämma hvad »uppenbar grymhet» innebär. Dessa och andra brister hos lagen, som i hög grad försvårat lagens tillämpning, hafva, efter hvad jag från skilda och kompetenta håll erfarit, verkat derhän, att åklagare och myndigheter i växande ut- sträckning upphört att göra bruk af densamma.

1896 års lagutskott kunde icke tillråda, att frihetsstraff stadgas för dessa brott. Men genom oförmåga att gälda böterna kommer ju frihetsstraffet ändock till användning, fastän de förmögna slippa med

böter. Vore det då ej vida bättre att frihetsstraff tillämpades efter tydliga bestämmelser för iteration och i synnerligen försvårande fall? Den stora böteskalan upp till 500 kronor lär i regeln tillämpas på så sätt, att den skyldige dömes till 5 högst 10 kronors böter, vid iteration eller försvårande omständigheter något högre. Men ett så litet straff för en *grof* förseelse verkar ej varning nog. Vid iteration torde böterna ej böra understiga 50 kronor. Straffet är annars i det närmaste ändamålslost; det leder ej till rättelse och bör då hellre försvinna. En blick på utlandets lagstiftning visar, att man i andra länder i allmänhet icke ryggat tillbaka för frihetsstraff vid svårare eller upprepade fall af misshandel af djur, synnerligast af husdjur, och att man der egnat synnerlig omsorg åt hithörande principiella frågors behandling, hvarigenom lagen, äfven om den affattas i största korthet, likvisst kan blifva effektiv.

Tyskland intill 1870.

Sachsen.

Ända från det Stübelska utkastet till kriminallag för konungariket Sachsen af 1821 — i manuskript — tryckt i förändrad form 1824, har principen af fängelsestraff från 4 veckor ända till 3 månader för djurplågeri gjort sig gällande.

Ständerdeputationernas beslut 1836 om fängelsestraff intill 4 veckor motiverades dermed, att sådana handlingar (som djurplågeri) *icke blott äro sårande för den allmänna sedlighetskänslan utan fostra också verkliga förbrytare, emedan de befordra råheten och döfva medlidandet:*

Den högsta gränsen, 3 månader, stadgades i strafflagen af den 13 augusti 1855, under bestämmelserna i kapitlet 17. »Om sårandet af sedligheten», art. 361. *I de fall, då straffet icke öfversteg 6 veckors fängelse, kunde brottet försonas med böter upp till 150 thaler.*

I förenämnda Stübelska utkast lemnades under paragraf 931 en detaljerad definition på djurplågeri.

De Thüringiska Staterna och Anhalt.

Både genom sin ålder och genom sin utförlighet i bestämmelserna framstår en *förordning för furstendömet Schwarzburg Sonderhausen af den 5 mars 1840.*

Denna förordning vill visserligen först och främst genom ungdomens uppfostran motverka en vår tid vanärande och människorna

ovärdig — gränserna för hennes eganderätt öfverskridande — behandling af djuren. Men derjemte stadgar hon, efter en noggrann definition af hvad djurplågeri omfattar, *fängelse intill 6 veckor* eller motsvarande böter. Graden af illvilja, som föranledt brottet, och storleken af djuret åsamkade qual skola vid straffets bestämmande vara afgörande. Vid iteration gäller särskildt grundsatsen om förhöjdt straff. Föräldrar, förmyndare och lärare till dem, som göra sig skyldiga till djurplågeri, skola, om de varit medvetna om förbrytelsen och icke sökt hindra den, befordras till straff såsom delaktige i missgerningen.

År 1845 kom genom införande af den sachsiska kriminallagen af 1838 dess artikel 310 i denna förordnings ställe. Detsamma blef förhållandet i alla de thuringiska staterna och i Anhalt, hvarest antogs förenämnda artikel eller den dermed ordagrant öfverensstämmande artikel 306 i den thuringiska strafflagen, så lydande:

»Illvilligt eller uppsåtligt djurplågeri är belagdt med fängelsestraff ända till 4 veckor eller med motsvarande böter.»

Württemberg och Hannover.

Den württembergiska strafflagskommissionen af 1838 framhåller i sin rapport under utförlig motivering behovet af tydliga bestämmelser mot djurplågeri, till ledning för polis och domstolar.

Den betonar, att djurplågeriet förlöar sedlighetskänslan och leder till människoplågeri och grymhet.

Intill 1870 gälde i Württemberg liksom i Hannover, att rå, förgelseväckande misshandel af djur straffades med tilltal, böter eller fängelse.

Preussen.

Strafflagstiftningen mot djurplågeri leder sitt upphof från konungens personliga ingripande i en kabinetsorder af den 22 mars 1836. År 1840 kom, på föranstaltande af justitieministern, ett utförligt lagförslag till stånd. Efter vidlyftiga förhandlingar i kamrarna resulterade förslaget i följande bestämmelser: *»Den som offentligen illvilligt plågar eller rått misshandlar djur straffas med böter intill 50 thaler eller fängelse intill 6 veckor.»*

Men bredvid dessa allmänna bestämmelser har utfärdats specialförordningar på grund af lagen om polisförvaltningen af 1850. Dessa rigta sig bland annat mot missbruk vid boskapstransporter.

Bayern.

År 1839 förordnade ett ministerialreskript till kretsregeringarna utförligt om djurplågeriets bekämpande; 1861 utfärdades särskild polislag härom och straffet bestämdes till böter eller fängelse. Till skilnad från den preussiska lagen är misshandeln straffbar, äfven om den ej skett offentligt. Samma rättsförhållande gäller i Waldeck och Braunschweig.

Baden.

Lagstiftningen är här närmast lik den württembergiska; stadgar således böter eller fängelse.

Mecklenburg.

Förordning af 1865 föreskrifver:

»Hvem som på rätt och illvilligt eller uppsåtligt sätt misshandlar eller plågar egna eller andras djur straffes af polismyndigheten på den ort der brottet begås, efter försummelsens art, med böter intill 50 thaler eller, vid bristande tillgångar, med fängelse intill 4 veckor.»

Hamburg.

Illvilligt eller uppsåtligt djurplågeri straffas med fängelse intill 4 veckor eller med böter.

Tyskland efter 1870.

Riksstrafflagen stadgar för den, som offentligen (offentlig är en handling, som begås på sådant sätt, att den kunde iakttagas, oafsedt om platsen var offentlig) eller på förargelseväckande sätt illvilligt plågar eller rätt misshandlar djur, böter intill 150 mark eller fängelse. Men bredvid denna allmänna lag finnas en hel del specialförordningar rörande transport af boskap på jernvägar — med mycket detaljerade bestämmelser — mot användning af ofärdiga eller utarbetade dragare, mot deras öfverbelastning, rörande slag i allmänhet o. s. v. samt reglementen för omkring ett hundratal slagthus.

Storbritannien och Irland.

Den engelska lagen är mycket omständlig och invecklad och har uppstått ur många olika gamla lagar och förordningar. Straffet är i allmänhet böter, som stegras vid iteration. Lika straff drabbar den som anstiftar som den som begår misshandel af husdjur. Hälften af böterna tillfaller åklagaren. Frihetsstraff af ända till 3 månaders fängelse, med eller utan straffarbete, kan ådömas, men utgöres endast *delvis* i böters ställe och då högst med fängelse i 2 månader.

Frankrike.

Här liksom i England är det mot misshandel af *husdjuren*, som lagen direkt riktas. Straffet är böter eller fängelse, vid återfall alltid fängelse. Lagen, den s. k. Grammontska af 1850, stadgar: »*fängelsestraff skall alltid användas vid upprepadt brott*».

Belgiens och Luxemburgs lagar stadga böter eller fängelse, det senare särskildt vid iteration.

Italien.

Zanardellis lag af 1889 stadgar endast böter som straff. Men lagen är sträng mot vivisektionen. Om brottet skett offentligt eller varit förargelseväckande, ingår ej i förutsättningarna för ansvar.

Nederländerna.

Den nya lagen föreskrifver som straff för djurplågeri fängelse intill 3 månader, om offentligt intill 4 månader, eller böter intill 120 gulden. Straffet höjes med $\frac{1}{3}$, om endast 2 år förflutit, sedan liknande förbrytelse begicks. För straffets tillämpning fordras att grymheten skall vara afsigtlig. Lagen upptager detaljerade bestämmelser för tillämpningen af de lägre bötesstraffen, intill 15 gulden.

Österrike-Ungern.

År 1855 utgick från inrikesministeriet en förordning, som föreskrifver, att den, som offentligt och på förargelseväckande sätt misshandlar eget eller andras djur, skall straffas af polismyndigheten på orten.

Utkast till strafflags-bestämmelser innehåller straffgränserna fängelse 2 månader eller böter 200 floriner för dessa fall. Särskilda förordningar stadga om boskapstransporter m. m.

Schweiz.

Kantonerna hafva mycket olika lagstiftning. Basels landskanton bestämmer i lagen af 1873 kort och klart, att *djurplågeri straffas med fängelse intill ett år* eller med böter ända till 3,000 francs. I allmänhet bestraffas djurplågeri strängt i Schweiz, mestadels med böter eller fängelse.

Nordamerikas Förenta Stater.

Förenta staternas lagstiftning i detta hänseende i de olika staterna är ganska öfverensstämmande. Djurplågeri straffas, äfven om det ej är afsigtligt eller väckt förargelse, och omfattar alla djur, icke endast husdjuren såsom i England. Straffet är i allmänhet högt: böter upp till 250 dollars eller fängelse ända till ett år. Särskildt straffas grym användning till arbete af arbetsodugliga djur. För transport på jernvägar och skepp gäller samma lag för hela Förenta staterna. Der föreskrifves huru ofta djuren under resa skola gifvas frihet att röra sig, huru ofta de skola fodras och vattnas m. m. Arkansas har en synnerligen fullständig lag mot allt slags djurplågeri; New-York likaså.

Canada.

Straffet är böter intill 50 dollars eller fängelse ända till 3 månader. Polisbetjente eller djurens egare hafva rätt att fasttaga den brottslige och föra honom inför domaren.

Australien.

Strafflagen af 1883 i Nya Syd-Wales stadgar för den, som illvilligt och grymt sårar eller torterar djur, eget eller annans, fängelse intill 12 månader eller böter intill 100 pund. I Victoria förklaras hvarje uppsåtligt förorsakande af lidande, som till arten, graden och omständigheterna är oförnuftigt, vara grymhet. Straffet är första gången böter till 10 pund eller fängelse intill 1 månad, andra gången dubbelt så mycket; vid ytterligare förseelse stegras straffet ända till 50 pund och 6 månaders fängelse. Vivisektionen hålles under stark kontroll.

I *Spanien* har man, som är att vänta af tjurfäktningarnas hemland i Europa, inga lagar till djurens skydd, under det sådana icke saknas ens i Syd-Amerika (Chile). *Portugal* har stränga polisförordningar mot djurplågeri. I *Grekland* höjas starka klagomål äfven i pressen öfver bristande lagstadganden till djurens skydd. *Serbiens* strafflag af 1860 stadgar straff af fängelse från 1 till 5 dagar eller *prygel*, ända till 25 slag, för den som offentligen plågar eller tyranniskt slår och missbrukar dragare eller riddjur.

I *Ryssland* straffas den, som offentligen plågar husdjur, med böter.

Finlands strafflag af 1889 föreskrifver i kap. 43: »Har någon i behandling af eget eller annans djur gjort sig skyldig till uppenbar grymhet, straffes med böter ej öfver 500 mark eller fängelse i högst 3 månader».

Danmarks strafflag af 1866 innehåller i § 297: »Hoo, som gör sig skyldig i raa Mishandling eller anden grusom og oprørende Behandling af Dyr, navnlig af Huusdyr, bliver at straffe med Böder indtil 200 Rd. eller med simpelt Faengsel indtil 4 Maaneder».

Norges strafflag stadgar:

»Viser Nogen Grusomhed ved Mishandling av Kreaturer, hvad enten disse er ham selv eller Andre tilhørende, straffes han med Böder eller Faengsel».

Af denna öfversigt framgår, att behovet af strängare och tydligare straffbestämmelser än vår lag föreskrifver, särskildt fängelse, i det närmaste öfverallt gjort sig gällande och bibehållits. Undantag utgöra, så vidt jag kan finna, endast Italien, Spanien och Ryssland, några kantonner i Schweiz eller små stater oberäknade.

Tyske rättslärd i våra dagar sysselsätta sig ifrigt med utredning af djurplågeriets bestraffningsgrunder och straff. De nu i Tyskland gällande straffbestämmelserna, böter intill 150 mark eller fängelse, tillfredsställa dem ej. Doktor von *Hippel*, privat docent vid universitetet i Kiel, har i ett utförligt arbete: »Die Tierquälerei etc.», hvarur jag hemtat mina uppgifter om strafflagstiftningen i olika länder, kommit till det resultat, att det tyska rikets straffbestämmelser mot misshandel af djur böra höjas till böter högst 300 mark eller fängelse intill 3 månader.

Sturm föreslår till och med böter ända till 1,500 mark eller fän-

gelse ända till 2 år. Mot andra gången upprepadt sådant brott vill han stadga som *lägsta* straff 3 månaders fängelse.

Det kan vid första påseende synas underligt, att behof af högre och kvalificerade straff kan göra sig gällande, under det stigande upplysning och nitiska sträfvanden af djurskyddsföreningar verka till seder- nas förmildring och bättre vård om djuren.

Men det är likvisst ett faktum, som jag här, hvad vårt land vidkommer, kan, i motionen åtföljande bilagor, styrka med vederhäftiga intyg af särskildt kompetente och erfarna omdömesmän i detta fall: våra veterinärer och kronobetjente. Råhetén, närd ej minst af dryckenskapen och ett länge snedvridet uppfostringssystem, antar i våra dagar så lockande former, att rätts- och sedlighetskänslan bestickes. De lysande kapplöpningarne äro bland andra helt visst ypperliga anstaiter för odl- ande af råhet i dess mest förförande form.

Huru behjertansvärda här åberopade brister och olägenheter i gällande svensk lag än äro, var det emellertid en ännu viktigare ange- lägenhet, som min motion 1896 i *första hand* atsåg och hvartill jag nu också vill återkomma.

Oftast bedrifves väl misshandel med djuren i uppbrusande lynne, öfvermod eller må hända allra vanligast under rusets inflytande. Är då ingen kronobetjent eller polis närvarande, fara de råa och rusiga män- niskorna ohejdadt fram. Men alltför ofta händer det också, att djurets vårdare eller egare, hvilka båda borde vara lika ansvarige, af elakhet eller snikenhet utsätter djuret för långvarig och ihållande pina af omenskligaste slag. Jag har samlat meddelanden derom, som skulle vara otroliga, om de ej styrkts, och jag vill icke återgifva ens exempel derpå för att ej misstänkas för att vilja försöka uppjaga en stämning för mitt yrkande. Jag hänvisar endast till min förra motion, hvori några exempel gäfvos.

I sådana fall äro djuren i allmänhet ohjelpigt hemfallna under sina tyranners våldsdåd. Undfly dem kunna de ej, och lagen lemnar ej möjlighet för någon annan att verksamt ingripa till deras skydd mot misshandeln.

1896 års lagutskott hänvisade mig till 19 § 1 och 2 mom. af för- ordningen om strafflagens införande, hvarmed allmän åklagare har ej allenast rätt, utan äfven skyldighet att tala å brott, som under allmänt

åtal höra, deribland just djurplågeri. Men denna hänvisning var alldeles öfverflödigt och på sidan om saken. Min vördsamma hemställan gälde åtgärder, *hvarigenom myndighet kunde under former, som tryggade mot öfvergrepp, ingripa för att förhindra, att misshandeln fortsattes tills laga dom fallit och i nödfall derefter.*

Under den långa tid, som åtgår för utredning och domfällande i sådant mål på landet, är djuret skyddslöst. Sjelfva anklagelsen och rättegången torde vara egnade att förhöja djurets lidande, emedan den afvoqe egaren eller vårdaren måhända låter sin harm öfver stämningen gå ut öfver djuret. Sådant har mig veterligen upprepade gånger skett. Ja, det har händt, att vilda sällar eller snikna och hjertlösa husbönder, då de trädt ut ur tingsstället, efter det de pliktat för sådant djurplågeri som bruk till körslor af ålderdomsbräckligt och illa medfaret, svårt brutet eller till och med värre skadadt djur, inför tingsmenighetens och domarens ögon, kastat sig upp på sitt åkdon och till trots drifvit fram, under hugg och slag, just samma, redan förut illa handterade djur, för hvilkas misshandel de pliktat. Häremot kan kronobetjenten eller polisen ej med laga rätt inskrida. Han kan stämma den brottslige å nyo, men att under tiden ingripa för att förhindra misshandeln, dertill har han ingen laga rätt. Ytterst sällan låta de sig skrämmas eller öfvertalas, dessa brottslingar, ty de veta, hur föga lagen når dem. Sådana djur få också frysa, svälta och törsta, helst när husbönderna rumla om.

I England stadgas straff, 20 sh. böter, för den, som försummar att gifva ett husdjur tillräckligt foder och vatten. Varar försummelsen mer än 12 timmar, *har hvem som helst rätt att lemna djuret underhåll på egarens bekostnad.*

Likadant är förhållandet i *Nordamerika*. Än mera, den, som der använder arbetsodugliga djur till arbete eller öfvergifver sjuka djur, skall straffas. Ohjelpigt sjuka eller till människans tjänst varaktigt oförmögna djur skola nedslagtas. *Befogenheten härtill tillkommer icke blott polisbetjente, utan i många fall också djurskyddsföreningarnas ombud.* Det fordras dervid i regeln endast, att sjukdomen skall intygas af två eller tre ansedda borgare, hvilka tillkallas före nedslagtningen. Ehuru jag icke erfarit, att denna magt missbrukats, anser jag det ej vara lämpligt och rådligt att i vanliga fall gå så långt. Men det synes mig rent af *öförsvarligt*, att icke polismyndigheten och veterinären i orten, tillsammans med någon eller några, kanske för ändamålet af kommunalmyndigheten utsedda personer, kunna, efter förutgången varning, i värsta fall och på veterinärs tillstyrkan, ingripa till skydd mot fortvarande

eller ofta upprepad svårare misshandel, intill dess rättelse vunnits eller dom fallit.

Väl vet jag, att kronobetjent eller polis någon gång på eget ansvar, dels utan egarens medgifvande men också mot detsamma, tagit illa skadadt djur om hand, ja, till och med i värsta fall låtit nedslagta det. Men detta sker dock under stor risk och är *olagligt*.

Till stöd för min mening och för rättigheten af här i öfrigt åberopade brister och olägenheter i vår ifrågavarande lagstiftning får jag vördsamt åberopa förutnämnda, bifogade, veterinärers och kronobetjentes svar, insamlade genom nordiska djurskyddsföreningens välvilliga försorg. Dessa svar ingå fortfarande i stort antal.

Den enhällighet, hvarmed nu gällande lags brister och otillräcklighet samt till följd deraf svårigheten af dess tillämpning vitsordas, tycks ovedersägligt ådagalägga behovet af snara och verksamma åtgärder till de öfverklagade bristernas och olägenheternas afhjelpande.

Jag vågar därför vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t ville snarast möjligt förelägga Riksdagen förslag till sådan lag till skydd mot djurs af alla slag misshandel, hvarigenom bestämmelserna i strafflagens 18 kap. 16 § dels *förtydligas* dels *fullständigas* med särskildt afseende på erhållande af skydd mot *fortvarande* eller *upprepad*, svårare sådan misshandel.

Stockholm den 26 januari 1898.

Edvard Wavrinsky.

*Bilaga.***Är en skärpt djurskyddslagstiftning af nöden?**

I samråd med ledamoten af Riksdagens Andra Kammare direktör Edv. Wavrinsky har nordiska djurskyddsföreningen insamlat en del utlåtanden från herrar veterinärer för belysning af frågan om skärpt djurskyddslagstiftning.

Då den företagna utredningen antagligen är den grundligaste, som hittills, rörande djurskyddsspörsmål, förebragts i vårt land, och då utlåtandena derjemte härflyta från de för frågans bedömande mest kompetente, torde en öfverblick af det insamlade materialet erbjuda ganska mycket af intresse.

Det till besvaring utsända cirkuläret innehöll för bättre öfversigts skull flere frågor, af hvilka den första hade följande lydelse:

»Har Eder erfarenhet visat, att en förändrad lagstiftning är af nöden för ett verksamt djurskydd i allmänhet? I så fall, hvilka äro i korthet dessa edra erfarenheter?»

Härfå svara:

Professor John Wennerholm, Stockholm:

»Den nuvarande djurskyddslagstiftningens svaghet ligger uti det stora spelrum, den lemnar åt domarens godtycke eller kanske rättare åt hans personliga uppfattning af hvad som menas med djurplågeri eller, som det heter, »uppenbar grymhet etc.» Mycket vore vunnet för djurskyddssaken, om här någon punkt kunde ryckas in, som något tydligare preciserade straffbestämmelserna.»

Distriktsveterinär K. Thornander, Malmköping:

»Hästar behäftade med sår eller lindrig hälta användas i vanliga fall på landsbygden utan risk för egare eller körsvennen.»

Distriktsveterinär Carl A. Svahn, Tranås:

»Ja, ex: en person från en grannsocken hade en *längre tid* kört med en häst, som led af betydlig senkontraktur å ena frambenet, så att den vid hvarje steg haltade mycket. Mannen i fråga fick blott plikta 10 kronor. Flera fall kunna anföras.»

Distriktsveterinär L. E. Hamrén, Mörsil:

»Att den person, som 3 gånger gjort sig saker till uppenbar grymhet eller svår misshandel af husdjur, icke vidare får försona sådan förseelse med böter, utan med fängelsestraff.»

Distriktsveterinär V. W. Appelqvist, Vernamo:

»En förändrad lagstiftning för djurskyddet är af det största behov, ty med stor ledsnad ser man ofta, huru djur måste draga större och tyngre lass, än rimligt är, i synnerhet vid dåligt väglag. Äfven bör strängare uppsigt existera rörande såväl ladugårdar som kättar och svinhus, ty rätt ofta äro djuren ej så skyddade mot köld och väta, som de borde vara. Det oskick, som på en del ställen tillämpas, att under kallare årstider gifva djuren vatten endast en gång om dagen, bör beifras.»

Bataljons- & Distriktsveterinär Axel Pålman, Lindesberg:

»Vid slagt — Nej. Vid körning med selbrutna djur och utsvälta — Ja. Vid skojande efter vägarna — Ja. Vid malmkörning i svåra utförbackar utan broms — Ja.»

Distriktsveterinär Gust. Heiron, Norrtelje:

»Ja. Och anser jag, att en ny lagbestämmelse i så fall i första rummet borde innehålla: Stränga förbud mot sjuka djurs användande till arbete, bestämmelser för att minska det nu gängse djurplågeriet vid transporter i synnerhet af kalvvar och svin, bestämmelser angående djurens bostäder samt förbud mot allt qvacksalveri, hvilket enligt min uppfattning är husdjurens värsta plågoris.»

Distriktsveterinär John Wettervik, Sotholmen, Stockholm:

Ja — 1) Det oftast utöfvade djurplågeriet sker vid slagt af *alla* husdjur samt 2) vid försäljning af hästar till slagt, hvarvid dessa djur, som för ålder eller obotliga sjukdomar afyttras till nedslagtning, rätt ofta af slagtaren åter försäljas till bruksdjur åt mindre bemedlade, hos hvilka de sedan få utstå både svält och lidanden. 3) Lika ofta sker djurplågeri vid hästhandel. Om en fullt effektiv lagstiftning skall kunna åstadkommas, måste djurplågeriet angripas i sitt hufvudqvarter: *vid slagt och försäljning af husdjur*. De så ofta förekommande anklagelserna för djurplågeri vid begagnandet af selbruten eller halt häst äro biomständigheter i *jemförelse* med dessa. Vid slagt torde allmänna meningen vara få lämpliga lagförändringar. Vid försäljning af hästar deremot har man ty värr lemnat djurplågeriet utan uppmärksamhet. Bedrägeri vid denna slags handel utöfvas dagligdags och anses man och man emellan som — tillåtet. Ja, man berömmar sig deraf!! För att

kunna utöfva detta bedrägeri, måste försäljningsföremålet (hästen) underkastas mer eller mindre smärtsam behandling: hans tänder affilas och bortbrytas för att göra honom yngre eller (för remonter) äldre; ett *kroniskt* lidande söker man dölja genom att vid försäljningsstället tillfoga honom en akut åkomma af i ögonen fallande utseende, men af öfvergående beskaffenhet; en af qvickdrag (luugemfysem) angripen häst ger man under lång tid förut arsenik, hvarigenom andningen synes för ett ovant öga normal; en istadig eller svårhandterlig häst göres tam genom törst, så att han vid försäljningen är medgörlig.

Somliga kreatursförsäkringsbolag, hvilkas stadgar ej äro af vederbörande myndigheter fastställda och pröfvade, hafva sådana bestämmelser i sitt reglemente, att djurplågeri befordras: de försäkrade djuren få behandlas af qvacksalfvare, hvilka onödigtvis tillfoga dem lidanden; de få ej nedslagtas annat än i dödsminuten, om full försäkring skall erhållas. En indragning af kreatursförsäkringsbolagen under en liknande kontroll som andra försäkringsbolag borde sålunda kunna dels hindra djurplågeri och dels skydda delegarne för de höga premier, som blifva följden af dylika bolags verksamhet. Det är i synnerhet i Skåne dylika bolag finnas. (Se svensk Veterinär-Tidskrift.)

Distriktsveterinär Alfr. Hallstedt, Kisa:

»Jag anser nuvarande lagbestämmelser fullt tillräckliga; dock torde böra såsom önskningsmål uppställas, att åklagaren mera allmänt och nitiskt, än hittills synes vara fallet, ingriper och anställer åtal.»

Veterinär C. W. Wallin, Sunne:

»Strängare lagstiftning önskvärd och förständigande för polismyndigheter att bättre tillse och beifra djurplågeri.»

Länsveterinär L. Nyblad, Sundsvall:

»Ja! Under sådana förhållanden, att kreaturet enligt attest från veterinär lider af obotlig sjukdom, som gör detsamma oförmöget till arbete, bör detsamma få tagas i beslag samt nedslagtas under öfvervakande af polismyndighet. Köttet må återställas till djuregaren, om detsamma kan användas såsom födoämne.»

Distriktsveterinär Fr. Norberg, Karlshamn:

»Jag ber att få fästa Eder uppmärksamhet på, till hvilket djurplågeri en del försäkringsbolag så godt som tvinga sina försäkringstagare genom att ej tillåta nedslagtning af *obottligt sjuka djur*. Så måste enligt Sveriges hästförsäkrings aktiebolag i Stockholm, hvars paragrafer ni borde jämföra med skandinaviska kreatursbolagets, djuren i så godt som hvarje fall sjelfdö, för att djuregaren skall utfå full ersättning

— — — —. Jag har haft fall i min praktik, der djuret legat sönderfrätt af liggsår och för öfrigt varit så utmagradt och kraftlöst, att egaren för sitt samvetes skull låtit döda detsamma, med full vetskap om att derigenom gå miste om ersättning!»

Helsovårdsnämndens veterinär Joh. Sjöberg, Örebro:

»Ja, flere fall af liknöjdhet hos djuregare att ej tillse, det folket ordentligt sköter de åt dem anförtrodda djuren, jemte djuregarnes rena *snålhet* på foder, äfven fall af liknöjdhet hos personer, hvilka hafva sig anförtrodd uppsigt.»

Distriktsveterinär J. Ericson, Nedre Elfdals härad, Råda, Vermland:

»Man kör stundom, särskildt under vintertid, för tunga lass ända till omkring 1 $\frac{1}{2}$ ton per häst. Ofta händer ock, att lågsinnade personer köra med sjuk eller ofärdig häst, tills han går ohjelpigt för-lorad.»

Distriktsveterinär Theodor Andersson, Gnesta:

»Två hästar kördes exempelvis ostraffadt i hjel sistlidne vinter här inom orten i följd af öfveransträngningar, hvarför jag anser detta absolut nödvändigt, då allmänna åklagarne städse uppgifva som orsaker till sin synbarligen medvetna slapphet svårigheten att få den skyldige fäld och domens mildhet.»

Veterinär Arvid Almgren, Vernamo:

»Ja. Jag uppvaktades en dag i förra månaden af två bönder, som anmälde, att en deras granne egde en oxe, som behandlades illa. Oxen fick en svårare svulst under hakan, och tungan svälde upp, så att djuret endast med svårighet kunde upptaga föda. Qvacksalvare satte hank genom svulsten, hvilket åstadkom ymnigt varflöde. Sådan har oxen gått åtminstone tre månader och magrat allt mer. Då jag anmälde förhållandet för länsmannen, upplyste denne, att han ingenting kunde göra åt saken, så vida det ej kunde bevisas, att egaren hade använt djuret såsom dragare, sedan det blifvit sjukt.»

Veterinär Eric Borg, Teckomatorp:

»Att mången gång djurplågeri bedrifves i sådan mån, att det vore godt genom åberopande af åsyna vittnen kunna såväl genast stäfja detsamma som sedan beifra det.»

Tillf. lärare vid veterinärinstitutet, distriktsveterinär V. Hallander, Hede mora:

»En af de ohyggligaste och allmännaste former af djurplågeriet, och som å vissa trakter ännu alltjemt fortgår, är qvacksalveriet vid husdjurssjukdomar. Det tillgripes härvid på områden af mer eller

mindre »kloka» de mest råa och naturvidriga behandlingsmetoder. Ej minst är att härvid beakta rå och våldsam behandling af i födslovända varande djur. Mot tanklöst användande af halta och såriga hästar göres på landsbygden för litet. Ett föga påaktadt djurplågeri ligger i att oafbrutet hela vintern hålla nötboskapen klafbunden i ofta alldeles för smala bås i mörka, trånga ladugårdar, der ock djuren på våren ofta befinnas utnagrade och usla.»

Distriktsveterinär P. Dillner, Örnsköldsvik:

»Ja! Den nuvarande rättsproceduren på landsbygden går för långsamt, så att en samvetslös djuregare, innan dom fallit, dels hinner många gånger göra sig skyldig till nytt djurplågeri, dels får tillfälle försvinna till annan ort, innan t. o. m. stämning träffat honom. Detta bidrager att minska länsmännens intresse. Det värsta djurplågeriet bedrivs i Norrland vid kastration af hingstar genom qvacksalvare. Ingen hingst borde få kastreras utan att bedöfas af sakkunnig veterinär.»

Regementsveterinär C. E. Edling, Lindhagen, Bro:

»Ett verksamt djurskydd i allmänhet är behöfligt, så att veterinär och kronobetjening kunna ingripa mot vanskötsel, såsom magerhet m. m.»

Regementsveterinär Wilh. P. Kinberg, Kristianstad:

»Då allmänheten under senaste decennierna utan tvifvel gått framåt, hvad human behandling af djuren angår, torde gällande lag, med tillägg af skärpta straffbestämmelser vid svårare fall af djurplågeri, vara tillfyllestgörande. Maximiböterna äro så höga, att det ligger i domarens hand att känbart straffa.

Skulle vilja föreslå, att äfven statens hästar komma i åtanka, genom föreskrifter om nedslagtande af öfveråriga och med svårare fel behäftade, hvilka nu vid kassationerna ofta råka i händerna på hästbytare och dåligt folk samt utsättas för årslång misshandling.»

Distriktsveterinär J. O. Högwall, Öster-Fernebo:

»Att halta och i synnerhet med sår i lok- och däckelstäderna försedda hästar ofta användas till körslor; att emellanåt hästar, förspända alltför tunga lass, framdrivas med hugg och slag; samt att vid slag af i synnerhet mindre husdjur detta sker på ett särdeles grymt sätt utan föregående bedöfning.»

Distriktsveterinär Gustaf Sv. Lagergren, Mönsterås:

»Ja, strängare böter.»

Veterinär Wilh. Eriksson, Flen:

»Ja! Så vidt jag kunnat finna, är det allt för sällan, som här å landet kronobetjeningen befordrar djurplågere till rättsligt åtal, hvardan jag anser, att polismyndigheterna skulle vid risk att för underlåtenhet sjelfva drabbas af straff åläggas att befordra *hvarje* fall af djurplågeri till laga näpst. Nu torde förhållandet vara, att endast i fall, då djurplågeriet väcker mera allmänt uppseende, det lagligen beifras.»

Veterinär Ludv. G. Santesson, Ystad:

»Alltför liten uppmärksamhet egnas åt våra husdjurs forslande på jernväg eller på fordon, i ty att nötkreatur, svin och fjäderfä inpackas i jernvägsvagnar och trälådor och forslas långa vägar utan både mat och dryck, utsatta för olidlig värme eller ihållande regn. Kontrollen öfver användandet af halta eller utmagrade hästar, är i allmänhet slapp, i synnerhet på landsbygden, möjligen beroende på det ringa straff, egarne till sådana djur påläggas.»

Veterinär E. E. Wolke, Ystad:

»Ja! Till följd af de allt för små böter, som åtminstone här påläggas för temligen svåra fall af djurplågeri, t. ex. användandet af dragare, behäftade med svårare hältor, eller sådana, som äro så magra och kraftlösa, att de synbarligen hafva svårt för att röra sig, då de äro fria, känna sådana djuregare ej någon förfäran att fortsätta med sitt djurplågeri.»

Biträdande stadsveterinär Sven Nystedt, Björngårdsgatan 16 B, Stockholm:

»Förändrad lagstiftning är önskvärd, ja, nödvändig, för ett verkamt djurskydd, och bör hithörande lag utgöras af exakta och specificerade bestämmelser, så att både allmänheten, åklagaren och domaren kunna förstå, hvad som skall hänföras under begreppet djurplågeri.»

Bataljonsveterinären A. G. Florén, Upsala:

»Ja! Gällande bestämmelser äro nog till fyllest, blott de mera preciseras och vederbörande polismyndighet i stad och i synnerhet på landsbygden åläggas att oftare än hittills ingripa.

I första rummet bör hänsyn tagas till slagt, och det ej yrkeslagt, utan framför allt hemslagt. Vidare är att beakta transport af kreatur icke blott på landsväg, utan äfven å jernvägar och båtar. Nästan dagligen kan man få se, hurusom kalfvar, bokstaffigen nedpackade under ett lågt trågaller, tvingas att ligga utan foder eller dryck i en hopklämd ställning i en trång, ofjedrad vagnskorg under $\frac{1}{2}$ till och med ett helt dygn. Vid framkomsten hafva de ofta stora skafsår, och äro deras lemmar så bortdomnade, att de ej ens kunna stå. Nötkreatur, som äro

ovana vid att gå och lätt bli ömfotade, drifvas ofta långa vägar, och då de vägra att längre gå, piskas de till ytterlighet. Ja, det händer till och med, att djurets kött på grund af blödningar och svullnader, under handen uppkomna af hugg och slag, måste kasseras.

Å jernvägar få djuren ofta stå antingen tätt hoppackade i täckta vagnar eller ock i öppna sådana, utsatta för svårt väder. Bestämda stationer för vattning borde finnas.

Å båtar inpackas djuren ofta till ytterlighet trångt och qvaft eller ock få de stå utan skydd på däck.

Att vidare beakta är det djurplågeri, som framkommer vid hästhandel å marknadsplatser samt de pinor af detsamma, som utöfvas af quacksalfvare, hvilka genom sitt oförstånd tillskynda djuren svåra lidanden.»

Veterinären Frithiof Falck, Transtrand:

»Inom vårt land bedrifves enligt mitt förmenande det största djurplågeriet vid timmerdrifningarne i Norrland och Dalarne. Önskligt vore, att polismyndigheterna finge ökad magt liksom äfven ökad skyldighet att öfvervaka, det djuren ej liksom nu öfveranstängas.»

Stadsveterinären Ch. Bokelund, Helsingborg:

»Ja! Särskildt med afseende på transport af djur i jernvägsvagnar och å fartyg. Så stort utrymme bör lemnas hvarje djur, att det obehindradt må kunna lägga och resa sig, särskildt vid längre transporter.»

Distriktsveterinären Henr. von Delwig, Långshyttan:

»Anser lag för hindrande af djurplågeri vid slaggt af behovet påkallad.»

Legitimerade veterinären J. W. Lindman, Norrköping:

»Ja! En skärpt lagstiftning anser jag af högsta nöden! Att husbonde, egare eller närmaste förman må stånda ansvar för utöfvadt djurplågeri, ej den tjänaren, som kört eller vårdat djuret. Detta skulle föra till tillbörlig uppsigt öfver både djur och tjänare. Här på platsen är min erfarenhet, att drängen kanske oskyldigt får pligta med skammen af åtalet, under det djuregaren (bemedlad) lätt lemnar honom bötesbeloppet.»

Länsveterinär Henrik Åkerström, Upsala:

»Allmänna åklagaren bör förständigas att mer allmänt intressera sig för förhindrande af djurplågeri. Önskligt vore, att straffbestämmelserna vore tydligare angifna, såsom t. ex. att hemslagt utan föregående, fullständig bedöfning icke ostraffadt finge försiggå, att kreaturs-

försäkringsbolag (synnerligast mindre, som ej hafva sina reglementen sanktionerade af någon myndighet) ålades att ej såsom nu tillåta qvacksalfvare under längre tid, oftast på naturvidrigt sätt, behandla djur, som äro fullkomligt obotliga. Äfvenså torde särskilda bestämmelser rörande transporter af djur vara af nöden.»

Distriktsveterinären Axel Ringström, Smedjebacken:

»Ja! Det mesta djurplågeriet bedrifves af mer eller mindre kloka qvacksalfvare, som på landet alltid frikännas. En *särskild lag i detta hänseende* är mycket af nöden, men troligen omöjlig erhålla. Mycket djurplågeri bedrifves å landet genom för hårdt arbete, timmerlass å 2 och 2 $\frac{1}{2}$ tons och malmass 1,5 tons; lagen kunde der ingripa. Åklagaren på landet ingriper ej. Såriga (brutna), halta, svaga och gamla djur användas, utan att något göres, äfven om de blifvit anmälda för åklagaren.»

Distriktsveterinären M. Boström, Sala:

»Ja! Böterna äro i allmänhet så lågt tilltagna, att djurplågaren i regeln blott skänker dem sitt förakt.»

Veterinär Ludvig Schagerström, Molkom:

»En förändrad lagstiftning vore ju ganska önskvärd.»

Distriktsveterinär Paul Heurgren, Neder-Kalix:

»Ja! Då de största grymheter tillfogas i allmänhet på landsbygden vid slag, som ej företages af yrkesslagtare, borde genom lag dels påbjudas användandet af vissa pröfvade smärtfria slagmetoder, dels med högt vite förbjudas blodets aftappande utan föregående fullständig bedöfning!

Veterinär Georg Lundvall, Köping:

»De böter, som åläggas för djurplågeri, äro i allmänhet alltför låga för att vara verksamma.»

Veterinär A. S. Kjell, Lenhofda:

»Att djurplågeri på landet mycket sällan åtalas, hvarför allmänna åklagaren borde förständigas att noga följa lagen och kraftigare ingripa häremot än hittills.»

Veterinär Karl Settergren, Hjo:

»Ja! Min erfarenhet är, att polismyndigheterna i allmänhet visa en ovanlig slapphet och liknöjdhet i beifrandet af djurplågeribrott, domaren ej härifrån undantagen. På landsbygden saknas ju så godt som polismyndighet vis å vis djurplågeri, ty länsmannen kan ej vara öfver allt. Såsom ett talande exempel på, att äfven domaren ibland ej

anser groft djurplågeri så synnerligen straffvärdt, vill jag anföra följande: För en fem à sex år sedan reste en person från Hjo marknad med en stackars hästkrake. Han körde härvid det arma djuret med sådan fart, att det omkring en mil från staden stupade och dog på platsen. Som jag hade mina vägar åt samma håll, fick jag reda på förhållandet och anmälde köraren för länsman. — Denne åtalade honom och domen blef — 35 kronors böter.

Distriktsveterinär Anton Lewin, Oskarshamn:

»Vid slagt bör alltid användas slagtmask! Judarnas slagtsätt bör utrotas. Kraftigt framhålla för polismyndighet i landsortsstäder och på landsbygd deras *skyldighet* att upptaga och anmäla djurplågare (ej köra med halta, brutna hästar m. m.)»

Veterinär Alfr. Edner, Strömstad:

»Dagligen får man se, att djur användas till hårdt arbete, som äro oförmögna dertill, antingen genom utsvältning, stora brottsår eller svåra bensador, och ingen är skyldig att åklaga det eller vill det, för att han då blifver ovän med egaren.»

Länsveterinär Ernst Stenson, Skellefteå:

»Anordnandet af offentliga slagthus, under kontroll af sakkunniga personer, som bestämma slagtnings sättet och djurens behandling.»

Veterinär A. Th. Collén, Edane:

»Utan allt tvifvel är en förändrad lagstiftning af nöden. Här längst utåt landsbygderna finnes ej ringaste kontroll, utan egaren, seende i sina djur sin egendom, anser sig derigenom fullt berättigad behandla dem efter godfinnande.»

Veterinär L. Forssell, Vimmerby:

»En förbättrad lagstiftning till djurens skydd kan möjligen ha sin nytta, men blir dock mycket ofullständig, till dess man möjligen skulle kunna intressera allmänheten till ett verksammare deltagande uti djurens vård och behandling. Men arbetet tager nog lång tid, ty det blir säkerligen då nödvändigt att börja från början, så att det ingår såsom ett läroämne i folkskolan, der läraren ålägges att göra tydligt för barnen, huru det är både vår pligt och nytta att väl behandla djuren.»

Veterinär J. Alfr. Kjellman, Grästorp:

»Som grymhet mot djuren äfven kan föröfvas genom otillräcklig föda, eländiga stallar och skötsel i öfrigt och då här gifvits exempel på, att djuregare, som utfört tungt arbete med utsvultna djur, hvarför han varit åtalad och blifvit frikänd vid häradsrätt, så borde tydligare lagstadgande komma till stånd till ledning för vederbörande.»

Distriktsveterinär Oscar Sandström, Storvik:

»Obetingadt ja! Enligt min erfarenhet torde ett dylikt lagförslag utgöras af 3 hufvudmoment: 1:o allmänna bestämmelser, 2:o slagtlag (innefattande obligatoriskt användande af slagtdapparater; undantag s. k. nödslagt, då dylik apparat ej hinner anskaffas), 3:o lag mot qvacksalvare med *skärpta* bestämmelser.»

Finner ni af behovet påkalladt, att — i synnerhet på landsbygden — polismyndigheterna erhålla befogenhet att under former, som trygga mot öfvergrepp, ingripa för att, tills dom genom rättsligt åtal fallit, eller eljest rättelse kunnat vinnas, förhindra djurplågeri genom att taga det plågade djuret om hand och i värsta fall nedslagta det?

Professor John Wennerholm, Stockholm:

»Jag tror, att, om något sådant läte sig göra, det skulle vara högelingen önskvärdt att få lagstadgande till stånd för olika fall. Under nuvarande förhållanden exempelvis de s. k. tatarne, som ofta föra synnerligen usla och utmagrade djur, så godt som utom räckhåll för lagen, emedan de intet stadigvarande hemvist hafva; de lysa och försvinna och pina ostraffadt sina gamla utlevade krakar, och många andra exempel kunna här dragas fram.»

Bataljons- & distriktsveterinär Axel Pålman, Lindesberg:

»Ja.»

Länsveterinär N. O. Rye Frennesen, Halmstad.

»Ja.»

Distriktsveterinär K. Thornander, Malmköping:

»Ja.»

Distriktsveterinär Carl A. Svahn, Tranås:

»Ja, det anser jag alldeles nödvändigt.»

Distriktsveterinär L. E. Hamrén, Mörsil:

»Ja.»

Distriktsveterinär V. W. Appelqvist, Vernamo:

»Enär polisbetjeningen på landsbygden är allt för fåtalig och har för stora områden att vaka öfver, så bör förutom densamma äfven andra personer erhålla rätt och skyldighet att på det allra *strängaste* till straff beifra djurplågeri (äfven det förfärliga hästskojeriet på marknader) och böra försäkringsbolagen ej tillåtas att till försäkringstagare öfverlemna hästar, som blifvit till en del ersatta för skada och således ej äro fullt

friska. Att instänga får på betesmark, der vatten ej finnes, bör i lag förbjudas.»

Distriktsveterinär John Wettervik, Sotholmen, Stockholm:

»Ja, nu lika fullt af behovet påkalladt är detta inom stadsområdena, der alla de af mig vidrörda, oftast förekommande fallen af djurplågeri äro långt talrikare och — så att säga — med vett och vilja utöfvas. På landsbygden är orsaken i allmänhet att söka i bristande kunskap om och tanke för, att ett djurplågeri sker.»

Distriktsveterinär Gust. Heiron, Norrtelje:

»Ja! Denna fråga kanske dock bäst utredes af någon juridiskt bildad person. Jag har talat vid flera allmänna åklagare, men fått af dem den uppgiften, att det i landsorten är mycket svårt att få en person dömd för djurplågeri med de lagbestämmelser, som nu äro gällande.»

Distriktsveterinär Alfr. Hallstedt, Kisa:

»För min del anser jag ej något behof förefinnas att tillägga polismyndighet en befogenhet af antydd art. Man bör ej lagstifta för undantagsfall; att ett sådant ingripande från polismyndigheternas sida, som här ifrågasättes, skulle anses vara på sin plats, hör dess bättre till undantagen. Bästa och säkraste, ja, enda fullt verksamma medlet att skydda djuren för grymheteter och misshandel är att söka hos allmänheten utbreda upplysning om människans skyldighet mot djuren och att särskildt hos det uppväxande släktet uppväcka kärlek till så väl egna som andras djur.»

Veterinär C. W. Wallin, Sunne:

»Polismyndighet bör ega rätt låta döda djur, som användas till arbete, behäftade med obotlig sjukdom, och som genom ålder och vanvård icke ega något värde.»

Länsveterinär L. Nyblad, Sundsvall:

»Ja!»

Distriktsveterinär Fr. Norberg, Karlshamn:

»Af erfarenhet kan jag förorda nämnda förslag. Inom mitt distrikt, der ridande polismän äro anställda för den allmänna säkerhetens skull, har under årets lopp 3 hästar genom deras försorg nedslagtats. Skulle något skydd för djuren vinnas, fordras snabb rättvisa. Samvetlösa djuregare fortsätta oftast att köra med krakarna hemma, äfven om de hoppa på 3 ben.»

Helsovårdsnämndens veterinär Joh. Sjöberg, Örebro:

»Ja!»

Distriktsveterinär Theodor Andersson, Gnesta:

»Ja, detta praktiseras på många håll faktiskt nu och måste så ske,

om äfven utom lagen, för att ett djur skall på något sätt skyddas under stundom.»

Distriktsveterinär J. Ericson, Nedre Elfdals härad, Vermland:

»S. k. byfogden eller ordningsmän i hvarje hemman borde förständigast under hot af eller stadgadt straff att hafva noga tillsyn öfver sina grannar, att de icke på något vis finge öfverlasta eller vanvårda sjuka och ofärdiga djur.»

Veterinär Arvid Almgren, Vernamo:

»Ja! Jemför ofvan relaterade fall. Oxen lider af en åkomma, så pass elakartad, att man får anse den obotlig, hvadan djuret borde nedslagt ju förr dess hellre; detta kan ej med nuvarande lag ske, om ej egaren dertill gifver sitt samtycke.»

Distriktsveterinär W. Hallander, Hedemora:

»Ja! I vissa fall vore sådant i hög grad nödvändigt.»

Distriktsveterinär Anton Lewin, Oskarshamn:

»Ja, i många fall skulle detta vara en god sak, så vida det ej strider mot eganderätten.»

Veterinär Alfr. Edner, Strömstad:

»Ja.»

Länsveterinär Ernst Stenson, Skellefteå:

»Ja! Så mycket mera skäl finnes dertill, som nu ej finnes den minsta kontroll i största delen af vårt land vid slag.»

Veterinär J. Th. Collén, Edane:

»Ja! Om sådana öfvergrepp kunna förekommas.»

Veterinär L. Forssell, Vimmerby:

»Ja!»

Distriktsveterinär Oscar Sandström, Storvik:

»Ja!»

Veterinär Alf. J. Kjellman, Grästorp:

»Såsom svar på denna fråga får jag nämna, att både jag och polismyndighet vid åtskilliga tillfällen tagit misshandladt djur om hand utan att dertill vara lagligt berättigade, och jag anser det nödvändigt, att polismyndighet till sådan handling blir bemyndigad äfvensom att efter förutgången besigtning af veterinär och på dennes tillstyrkande låta nedslagta misshandladt djur utan att afvakta beslut från någon myndighet, d. v. s. då omständigheterna sådant fordra.»

Veterinär Ludvig Schagerström, Molkom:

»Ja, men böra då dessa former göras fullt effektiva.»

Distriktsveterinär Paul Heurgren, Neder-Kalix:

»Ja, polismyndighet borde ega befogenhet belägga med seqvester

djur, hvilkas användande enligt veterinärs utlåtande är förenadt med djurplågeri. Befinnes djuregaren ej villig bekosta djurets behandling och vård, tills helse inträdt eller då djurets behandling och skötsel uppgår till djurets värde, borde det nedslagtas och offentlig auktion anställas för de användbara delarne!»

Veterinär Georg Lundewall, Köping:

»Ja, om djuregare kunna erhålla full trygghet mot öfvergrepp.»

Veterinär A. S. Kjell, Lenhofda:

»Ja!»

Veterinär Carl Settergren, Hjo:

»Ja, vid fall af djurplågeri.»

Länsveterinär Henrik Åkerström, Upsala:

»Ja!»

Distriktsveterinär Axel Ringström, Smedjebacken:

»Ja!»

Distriktsveterinär M. Boström, Sala:

»Ja!»

Bataljonsveterinär A. G. Florén, Upsala:

»Ja! Särdeles å marknadsplatser vid hästbyte.»

Veterinär Frithiof Falck, Transtrand:

»Ja!»

Stadsveterinär Ch. Bokelund, Helsingborg:

»Ja!»

Distriktsveterinär Henr. v. Delwig, Långshyttan:

»Nej! — Mig synes dessutom, att djurplågeri är i städerna lika vanligt, om ej vanligare än å landsbygden. Sällan finner man här motstycke till stadens magra utkörda hästkrakar.»

Legitimerade veterinär J. W. Lindman, Norrköping:

»Ja! Dock anser jag, att inga åtgärder eller åtal må vidtagas af polismyndighet, förr än edsvuren veterinär besigtigat djuret, tagit del af de omständigheter, som föranledt djurplågeriet, och utgifvit under tjenstemannaansvar en förklarande attest öfver detsamma.»

Veterinär Wilh. Eriksson, Flen:

»Jag anser, att i hvarje fall af djurplågeri djuret eller djuren i fråga skola underkastas besigtning af veterinär, som bör ega laglig befogenhet att föreskrifva, hur med djuret skall förfaras.»

Biträdande stadsveterinär Sven Nystedt, Stockholm:

»Jag anser det vara af behofvet påkalladt, att vederbörande myndigheter i så väl städer som på landsbygden ej blott erhålla befogenhet, utan förständigas att anordna en efter förhållandena i hvarje särskildt

fall afpassad tillsyn i och för djurplågeriets förhindrande; dock anser jag ingalunda, att polismyndigheten bör erhålla rättighet att frantaga egaren ett skadadt djur eller att nedslagta detsamma; ty om den för djurplågeri skyldige kan af lagen fällas, är den föreslagna rättigheten öfverflödig.»

Regementsveterinär C. E. Edling Lindhagen & Bro:

»Ja, man kan använda nedslagning, först om djuret är så vauvårdadt, att det ej kan, sedan det blifver återställdt, betala omkostnaderna.»

Distriktsveterinär P. Dillner, Örnsköldsvik:

»Ja!»

Regementsveterinär W. P. Kinberg, Kristianstad:

»Ja!»

Distriktsveterinär J. O. Högvall, Öster-Fernebo:

»Ja!»

Veterinär Erik Borg, Teckomatorp:

»Vore särdeles önskvärdt!»

Veterinär A. Santesson, Ystad:

»Har en person blifvit åtalad för djurplågeri, anser jag det vara i hög grad önskvärdt, att det misshandlade djuret toges om hand af polismyndigheterna, genom deras bemedling erhåller lämplig vård eller nedslagtas, allt på egarens bekostnad.»

Veterinär E. E. Wolke, Ystad:

»Ja! Då veterinär afgifvit attest på djurplågeri, bör det plågade djuret genom polismyndighet — så väl i stad som på landsbygden — strax frantagas egaren och om möjligt kureras, i värsta fall nedslagtas, allt på egarens bekostnad.»

Länsveterinär L. Persson, Torsby:

»Ja!»

Distriktsveterinär G. A. Lagergren, Mönsterås:

»Ja!»

Hvilka föreskrifter till tryggande af öfvergrepp förordar Ni i så fall?

Länsveterinär L. Nyblad, Sundsvall:

»Kreatursbesigtning af veterinär samt dennes attest, att djuret lider af obotlig sjukdom eller för hög ålder, som gör detsamma odugligt till arbete.»

Distriktsveterinär Fr. Norberg, Karlshamn:

»Veterinärattest och tvenne polismäns intyg.»

Helsovårdsnämndens veterinär Joh. Sjöberg, Örebro:

»Veterinärbesigtning och sakkunnig värdering af djur.»

Distriktsveterinär I. Ericson, Nedre Elfdals härad, Råda, Vermland:

»Den, som icke lyder byfogdens tillsägelse, borde anmälas hos polismyndigheterna, som då anordna om djurets vård eller nedslagting.»

Distriktsveterinär Theodor Andersson, Gnesta:

»Besigtning af legitimerad veterinär med motiveradt intyg under tjänstmannans ansvar.»

Veterinär Arvid Almgren, Vernamo:

»Att kronobetjeningen är skyldig infordra intyg af examinerad veterinär, huruvida denne anser djurplågeri förevara eller ej.»

Distriktsveterinär W. Hallander, Hedemora:

»Veterinär bör i hvarje fall afgöra, om djurplågeri föreligger, då i vissa fall en icke fackman svårigen torde kunna bedöma framför allt graden af förbrytelsen; och gäller det fråga om nedslagting af djuret, bör förutom veterinär helst två andra ojäfvige män tillstyrka ett sådant ingripande, (kommunalnämndsordföranden t. ex.).»

Bataljonsveterinär A. G. Florén, Upsala:

»Omedelbar besigtning af helst sakkunniga eller af andra trovärdiga personer.»

Veterinär Frithiof Falck, Transtrand:

»Veterinärbesigtning, der sådan kan åstadkommas, eller i annat fall biträde eller råd af någon eller några af kommunens biträdande män.»

Legitimerade veterinär J. W. Lindman, Norrköping:

»Se ofvan.»

Biträdande stadsveterinär Sven Nystedt, Stockholm:

»De speciella föreskrifter till förekommande af djurplågeri, hvilka äro önskvärda, borde gälla a) slagtmetoderna, b) djurtransporterna till så väl lands som sjös, c) kreatursmarknader, särskildt hästmarknader, d) qvacksalveriet, vid hvilket afskyvärdt djurplågeri ofta förekommer, e) småfogelsskyddet!»

Regementsveterinär C. E. Edling, Lindhagen & Bro:

»Att djur efter veterinärbesigtning kunna nedslagtas.»

Distriktsveterinär P. Dillner, Örnsköldsvik:

»Att polismyndighet skall ha skälig anledning för ett ingripande, hvilket bör styrkas genom intyg från veterinär eller i särskilda fall genom vittnen. Kan polismyndighet ej påvisa giltiga skäl, bör den

förorättade kunna framställa gentalan. Detta skulle synas mig bra analogt med polismyndighets befogenhet att häkta en person.»

Regementsveterinär W. P. Kinberg, Kristianstad:

»Att polismyndighet inforrdar utlåtande af veterinär och helst sådan, som icke genom praktik eller annorledes är beroende af djuregaren.»

Veterinär Eric Borg, Teckomatorp:

»Ett par aktningsvärda personer som vittnen, i fall dylika vid djurplågeritillfället kunna i hast påträffas.»

Distriktsveterinär G. A. Lagergren, Mönsterås:

»Polismyndigheten på landet i samråd med kommunalnämndsordföranden eller af kommunalnämnden särskildt utsedd person samt tillkallad veterinär bör ega befogenhet att efter sig teende förhållanden taga det plågade djuret om hand och i värsta fall låta nedslagta dessamma.»

Distriktsveterinär Anton Lewin, Oskarshamn:

»T. ex. skyldighet vid vite att uppvisa ett misshandladt kreatur hvar 3—4 dag för närmast boende veterinär, länsman eller annan person.»

Veterinär Alfr. Edner, Strömstad:

»Att djur ej får användas till arbete utan att hafva godt arbets-hull, att i hvarje socken skola af stämman väljas män, som vid vite äro skyldiga att anmäla öfvergrepp mot djuren, så vidt de äro medvetna derom.»

Länsveterinär Ernst Stenson, Skellefteå:

»Att legitimerad veterinär i tvistiga fall tillkallas och hans förklaring anses gällande, sedan den inför laglig domstol beedigats.»

Veterinär L. Forssell, Vimmerby:

»Att polismyndigheterna i hvarje förekommande fall allvarligt tillhålla djurplågare att skonsamt behandla djuren och vid förnyad öfverträdelse utan vidare instämma de felande att lagligen bestraffas. Tillika bör polismyndigheten uppmana välsinnade personer inom sin ort att anmäla de fall af djurplågeri, som af dem blifva kända.»

Veterinär C. F. Andersson, Vara:

»Veterinärintyg, att djuret är obotligt och att det är förenadt med grymhet och djurplågeri att använda det till arbete.»

Veterinär J. Alf. Kjellman, Grästorp:

»Ett i lag stadgadt och tydligt beslut.»

Distriktsveterinär Oscar Lundström, Storvik:

»Endast på det sätt, att veterinären i samtliga djurskyddsmål är

enda högsta auktoritet (i likhet med hvad nu inom köttbesigtningssmål är fallet).

Veterinär Ludwig Schagerström, Molkom:

»Intyg af examinerad veterinär senast efter 24 timmar. Skulle åtal ej kunna enligt veterinärintyg anställas, bör djuregaren af allmänna medel hafva ersättning för liden förlust med ett visst belopp pr dag, som öfver-skjuter det första dygnet, i den händelse veterinär ej kunnat anträffas.»

Distriktsveterinär Paul Heurgren, Neder Kalix:

»Veterinärs under tjänstemannaansvar intygade utlåtande.»

Veterinär Georg Lundewall, Köping:

»Först en fackmans utlåtande om skadans beskaffenhet.»

Veterinär A. S. Kjell, Lenhofda:

»Att, innan det plågade djuret toges om hand eller nedslagtas, examinerad veterinär jemte två på kommunalstämman med hvarje socken eukom för detta ändamål valda personer intygat det vara uppenbart djurplågeri att använda detsamma, eller att djuret befinner sig i det skick, att det bör (måste) nedslagtas.»

Veterinär Carl Settergren, Hjo:

»Det anhållna djuret bör besigtigas af veterinär.»

Landsveterinär Henrik Åkerström, Upsala:

»Polismyndigheten bör ega rätt att, sedan veterinär förklarat djuret obotligt och oanvändbart till arbete, på egarens bekostnad uppställa djuret, tills dom i målet fallit, och i svårare fall genast låta döda det.»

Distriktsveterinär Axel Ringström, Smedjebacken:

»Edbefästadt intyg af å platsen tjentgörande legitimerad veterinär samt rättighet för djuregaren att vädja till läns- eller annan legitimerad veterinär, och kunna dessa båda intyg granskas och bedömas af medicinalstyrelsen eller blifvande veterinärstyrelse.»

Distriktsveterinär M. Boström, Sala:

»Att djuret genast underkastas noggrann veterinärbesigtning.»

Länsveterinär A. Rutberg, Haparanda:

»Djurets besigtning af utsedda förtroendemän eller veterinär.»

Legitimerade veterinär L. Brante, Lund:

»Veterinär borde i hvarje särskildt fall tillkallas och afgifva utlåtande härom.»

Professor John Wennerholm, Stockholm:

»Veterinärundersökning och intyg af examinerad veterinär.»

Bataljons- & distriktsveterinär Axel Pålman, Lindesberg:

»Besigtning af veterinär i närvaro af fjerdingman och en eller två af rättens ledamöter (nämndemän).»

Länsveterinär N. O. Rye Frennesen, Halmstad:

»Att polismyndighet förständigas genast tillkalla veterinär, som efter undersökningen afgör, om djuret är obotligt och icke utan djurplågeri kan användas till arbete, i hvilket fall polisen må ega rättighet att på egarens bekostnad tillvarataga djuret, till dess dom fallit.»

Distriktsveterinär K. Thornander, Malmköping:

»Intyg från veterinär, att djurplågeri föreligger, samt varning af allmän åklagare, om djurplågeriet anses föranlett af oförstånd.»

Distriktsveterinär A. Svahn, Tranås:

»Veterinärbesigtning och derpå grundadt utlåtande.»

Distriktsveterinär L. E. Hamrén, Mörsil:

»Vid uppenbar misshandel eller vanvård af djur må polismyndighet ega befogenhet att i trängande fall taga djuret under sin vård för att på djuregarens bekostnad förskaffa djuret den behandling och skötsel, som fallet synes kräva, samt efter samråd med veterinär låta döda djuret, om sådant anses nödigt.»

Distriktsveterinär V. W. Appelqvist, Vernamo:

»Detta må öfverlemnas till de lagstiftande.»

Distriktsveterinär John Wettervik, Sotholmen:

»Sakens afgörande af en nämnd, bestående af allmänna åklagaren, stadens eller distriktets veterinär, ordföranden i kommunalnämnd eller, i stad, magistratsmedlem.»

Anser Ni eljest, att lagen af den 20 juni 1890, som stadgar straff ända till 500 kronors böter, i allmänhet är tillfyllestgörande?

Professor John Wennerholm, Stockholm:

»Tror, att, om den litet mera allmänt tillämpades, den skulle vara effektiv nog; skammen och plikten äro för flertalet bra nog hårda nötter att knäcka, men jag medger, att det förekommer fall af så afskyvärdt djurplågeri, att den skyldige borde drabbas af frihetens förlust.»

Länsveterinär N. O. Rye Frennesen, Halmstad:

»Ja, i allmänhet.»

Distriktsveterinär K. Thornander, Malmköping:

»Ja, om minimistraflet i böter sättes till 50 kronor, då djuregaren förut varnats af allmänna åklagaren och ej åtlydt varningen, samt i annat fall minsta bötesbeloppet fastslås till 25 kronor.»

Distriktsveterinär Carl A. Svahn, Tranås:

»Nej.»

Distriktsveterinär L. E. Hamrén, Mörsil:

»Nej.»

Distriktsveterinär V. W. Appelqvist, Vernamo:

»Ja.»

Distriktsveterinär John Wetterwik, Sotholmen, Stockholm:

»För kreaturshandel, speciellt hästhandel, borde af *fackmän* utarbetad *förändring* och förtydligande af de paragrafer i handelsbalken, som handla om kreaturshandel, snarast ske och i den afsigt att förebygga bedrägerier och djurplågeri vid hästhandel. För slagtens utfövanse utan djurplågeri torde, vid sidan om spridande af kännedom om lämpliga metoder, lagstadganden, hvarigenom metoderna i verkligheten komma till begagnande af allmänheten, böra finnas. I en samvetsgrann domares hand torde lagen af den 20 juni 1890 i öfrigt vara till fyllest.»

Distriktsveterinären Gust. Heiron, Norrtelje:

»Nej.»

Stadsveterinär Ch. Bokelund, Helsingborg:

»Nej.»

Legitimerade veterinär J. W. Lindman, Norrköping:

»Nej! Den, som medvetet pinar ett djur, bör lida kroppsligt straff eller s. k. frihetsstraff.»

Veterinär W. Eriksson, Flen:

»Ja! För de fall, då någon af okunnighet, oförstånd, fattigdom eller annan förmildrande omständighet gör sig skyldig till djurplågeri i någon grad. Deremot anser jag, det strängaste straff bör drabba den, som af illvilja i alla dess olika former gör sig skyldig till något af dessa djurplågerier, hvarom tidningarna ej så sällan lemna härresande skildringar.»

Biträdande stadsveterinär Sven Nystedt, Stockholm:

»Nej! Den är alltför generel och uttänjelig, hvarför den ock godtyckligt efterlefves och godtyckligt af domhafvandena tillämpas.»

Regementsveterinär C. E. Edling, Lindhagen & Bro:

»Nej.»

Distriktsveterinär P. Dillner, Örnsköldsvik:

»Bötesbeloppet anser jag vara tillräckligt högt för att kunna vara verksamt, om blott det kunde ställas så, att dom fälades inom kort tid.»

Länsveterinär J. O. Högwall, Öster-Fernebo:

»Ja! Dock torde vid synnerligen svårartade och upprepade förseelser frihetsstraff vara af bättre verkan.»

Veterinär Eric Borg, Teckomatorp:

»Nej.»

Distriktsveterinär G. A. Lagergren, Mönsterås:

»Ja.»

Veterinär L. G. Santesson, Ystad:

»Vid lindriga fall af djurplågeri torde böter kunna sättas till 10 kronor, men aldrig under, vid svårare fall till högst 500 kronor.»

Veterinär E. E. Wolke, Ystad:

»De lägsta böterna böra ej vara mindre än 50 kronor.»

Bataljonsveterinär A. G. Florén, Upsala:

»Ja.»

Veterinär Ludvig Schagerström, Molkom:

»Ja.»

Distriktsveterinär Paul Heurgren, Neder Kalix:

»Ja.»

Veterinär A. S. Kjell, Lenhofda:

»Nej.»

Veterinär Carl Settergren, Hjo:

»Härom kan jag ej yttra mig.»

Länsveterinär Henrik Åkerström, Upsala:

»Lagbestämmelserna böra tydligare gifva allmänna åklagaren rättighet att förbjuda sådana djurs användande till arbete, som äro behäftade med åkommor, hvilka förorsaka djuret smärtor.»

Distriktsveterinär Ax. Ringström, Smedjebacken:

»Nej, emedan den endast talar om »uppenbar grymhet» mot djur. Den måste mera utarbetas och preciseras, så att t. ex. en konduktör, som af pojkaktighet klipper håll i örat på en oxe (ringa djurplågeri, men mycken pojkaktighet) ej får högsta straff, men en person, som slår sin oxe med störra för att utpressa den sista kraften till arbete, går helt fri (mycket djurplågeri, men ringa menklighet). Sådant har inträffat. Högsta böter borde vara 1,000 kronor.»

Distriktsveterinär M. Boström, Sala:

»Nej.»

Distriktsveterinär Alfr. Hallstedt, Kisa:

»Ja.»

Länsveterinär L. Nyblad, Sundsvall:

»Nej! Icke i sådana fall, der hämdkänsla mot viss person yttrar sig i barbariska våldshandlingar mot dennes husdjur.»

Hälsovårdsnämndens veterinär Joh. Sjöberg, Örebro:

»Nej.»

Distriktsveterinär J. Ericson, Nedre Elfdals härad, Råda, Vermland:

»Straffet skulle nog afskräcka en bonde, men det blir aldrig till-

lämpadt på landet, enär den ena bonden icke åklagar den andra, så länge han icke är lagligen förpligtad dertill.»

Distriktsveterinär Theodor Andersson, Gnesta:

»Nej, ej såsom den tillämpas här åtminstone.»

Veterinär Arvid Almgren, Verno:

»Nej.»

Distriktsveterinär W. Hallander, Hedemora:

Ja! I allmänhet; men i upprepade fall, vid tredska och vid om synnerlig råhet och obarmhertighet vittnande fall är frihetsstraff ingalunda för hårdt straff.»

Distriktsveterinär H. G. Lager, Laholm:

»Kan sägas vara tillfyllestgörande. Hufvudsaken är, att brott af omhandlad art mera allmänt beifrades.»

Legitimerade veterinär L. Brante, Lund:

»Lagen borde under vissa förhållanden (försvårande omständigheter) bestämma ännu högre straff, ja, till och med fängelse.»

Distriktsveterinär Anton Lewin, Oskarshamn:

»Minimibeloppet kunde gerna höjas, ty böterna sättas i allmänhet för lågt, för att de skola respekteras.»

Veterinär Alfr. Edner, Strömstad:

»Ja, men minsta bötessumman bör vara i allra lindrigaste fall 30 kronor.»

Länsveterinär Ernst Stenson, Skellefteå:

»Ja, i allmänhet, men borde den dock om möjligt skärpas till straffarbete.»

Veterinär A. Th. Collén, Edane:

»Nej.»

Veterinär L. Forssell, Vimmerby:

»Ja, såvida de högre bötesbeloppen blefve oftare ådömda, än som nu sker, vid uppenbart djurplågeri.»

Distriktsveterinär Oscar Sandström, Storvik:

»Nej, se svar å första frågan. Fängelsestraff vid om personlig råhet vittnande djurplågeri bör införas. Oegentlig synes mig den nuvarande föreskriften äfven på den grund — att den mer bemedlade med större straffskyldighet umgäller sitt brott med böter, under det den mindre bemedlade ofta måste aftjena detta med fängelse.»

Veterinär J. Alf. Kjellman, Grästorp:

»Det åberopade lagstadgandet har jag ej kunnat finna i de handlingar, jag har att tillgå, men anser, att ett sådant belopp, 500 kronor,

bör finnas för gröfre förbrytelser, och mindre, men dock högre belopp, än de, som nu vanligen tillämpas, för vanliga fall.»

Eller tillråder Ni frihetsstraff, som i de flesta länder stadgas för de svåraste fall?

Distriktsveterinär Paul Heurgren, Neder Kalix:

»Nej.»

Veterinär Georg Lundevall, Köping:

»Ja, i de fall, då djur tillfogas skada af illvilja och med berådt mod.»

Veterinär A. F. Kjell, Lenhofda:

»Ja.»

Veterinär Carl Settergren, Hjo:

»Härom kan jag ej heller yttra mig.»

Länsveterinär Henrik Åkerström, Upsala:

»Endast vid illvilja, tredska eller svårare fall af djurplågeri, der förseelser af detta slag förut blifvit af lagen straffade, förordas frihetens förlust.»

Distriktsveterinär M. Ringström, Smedjebacken:

»Endast i svåraste, om största råhet och elakhet vittnande fall.»

Distriktsveterinär M. Boström, Sala:

»Ja! Beklagar på samma gång, att ej lagen tillåter kroppsstraff för de svårare fallen.»

Veterinär C. W. Wallin, Sunne:

»Ja.»

Länsveterinär L. Nyblad, Sundsvall:

»Frihetsstraff tillrådas för de svåraste fall.»

Helsovårdsnämndens Veterinär Joh. Sjöberg, Örebro:

»Ja, då det kan bevisas, att djurplågaren med vett och vilja tillfogat ett djur svårare plåga, hvilket ej varit nödvändigt.»

Distriktsveterinär J. Ericsson, Nedre Elfdals härad, Råda, Vermland:

»Vore kanske litet vådligt på landet, der vi på sätt och vis äro landtmän och bönder allesammans.»

Distriktsveterinär Theodor Andersson, Gnesta:

»Ja.»

Veterinär Arvid Almgren, Vernamo:

»Anser, att sådant straff skulle verka godt i många fall.»

Distriktsveterinär Anton Lewin, Oskarshamn:

»Detta är för mig obekant.»

Veterinär Alfr. Edner, Strömstad:

»Nej.»

Länsveterinär Ernst Stenson, Skellefteå:

»Ja, om med frihetsstraff menas förlust af frihet!?»

Veterinär A. Th. Collén, Edane:

»Ja.»

Veterinär L. Forssell, Vimmerby:

»Der svält och misshandel samtidigt föreligga, borde fängelsestraff ådömas.»

Veterinär J. Alf. Kjellman, Grästorp:

»Der djurplågeri af djuregare eller annan med berådt mod och af särdeles svår beskaffanhet utöfvas, torde fängelsestraff vara att förorda.»

Legitimerade veterinären J. H. Lindman, Norrköping:

»Ja.»

Länsveterinären L. Persson, Torsby:

»Fängelsestraff för grymt djurplågeri, då detta itereras.»

Veterinären Wilh. Eriksson, Flen:

»Otaliga hästbytare, som finnas å alla hästmarknader, dessa få nu ostraffadt fara fram och göra sig skyldiga till det mest ohyggliga djurplågeri.»

Biträdande stadsveterinären Sven Nystedt, Stockholm:

»Ej så länge djurplågeriet till stor del beror på okunnighet hos allmänheten. Bättre milda, men exakta lagar, hvilkas efterlefnad strängt kontrolleras, än stränga sådana, som ständigt kringgås.»

Regementsveterinären C. E. Edling, Lindhagen, Bro.

»Att lagen om bötesstraff i svårare fall må kunna höjas till frihetsstraff i enkelt fängelse.»

Distriktsveterinären P. Dillner, Örnsköldsvik:

»Icke i allmänhet. Skulle ett sådant straff införas, anser jag med hänsyn just till faran för öfvergrepp, att brottets beskaffenhet borde i lagen preciseras, hvilket torde bli svårt . . . Upprepade förbrytelser kunde möjligen straffas med fängelse.»

Regementsveterinär W. P. Kinberg, Kristianstad:

»Ja.»

Veterinär Erik Borg, Teckomatorp:

»Ej fästning, som synes mig för mildt straff, men *prygel* grundligt och offentligt.»

Distriktsveterinär G. A. Lagergren, Mönsterås:

»Vidhåller bötesstraff, men skärpt.»

Veterinär N. G. Santesson, Ystad:

»Frihetsstraff, högst 2 månader enkelt fängelse.»

Veterinär E. E. Wolke, Ystad:

»Ja.»

Bataljonsveterinär A. G. Florén, Upsala:

»Nej.»

Distriktsveterinär Johan Wettervik, Sotholmen, Stockholm:

»I särskilda fall, vittnande om synnerlig brist på medkänsla för djuren.»

Veterinär Frithiof Falck, Transtrand:

»Ja.»

Bataljons- och Distriktsveterinär Axel Pålman, Lindesberg:

»Ja! Men ännu bättre spöstraff för t. ex. hemvändande marknadsbesökande och från mötena kommande beväringar, då de slå och rycka och skoja efter landsvägen.»

Länsveterinär N. O. Rye Frennesen, Halmstad:

»Om person minst 3 gånger blifvit dömd för afsigtligt djurplågeri medelst några tortyrredskap, bör han straffas med fängelse.»

Distriktsveterinär K. Thornander, Malmköping:

»Nej.»

Distriktsveterinär Karl A. Svahn, Tranås:

»Ja.»

Distriktsveterinär L. E. Hamrén, Mörsil:

»Ja.»

Distriktsveterinär Henr. v. Delwig, Långshyttan:

»Anser uppsåtligt och grymt öfvervåld mot djur väl förtjena fängelsestraff.»

Stadsveterinär Ch. Bokelund, Helsingborg:

»Ja.»

Distriktsveterinär Gustaf Heiron, Norrtelje:

»Ja.»

Distriktsveterinär H. G. Lager, Laholm:

»I exceptionellt svåra fall kunde frihetsstraff såsom varnande exempel behöfva komma till användning.»

J. H. Lindman (f. d. adjunkt vid kongl. veterinärskolan etc.) Norrköping.

»Till kompletterande af de svar, undertecknad afgifvit på de frågor, som till mig blifvit framställda rörande lagligt skydd mot »*Djurplågeri*», beder jag vördsamt något närmare få yttra mig i detta ämne:

Till att uppdraga en bestämd gräns mellan djurplågeri och icke djurplågeri äro i ett stort antal fall högst få personer kompetenta. En stor del djurvänner slå öfver i en pjunkig känslighet, en annan låter udda vara jemnt, en tredje tycker det låter så vackert att vara djurvän och har ej annat att göra sig väl känd eller viktig öfver. Alla vilja gerna vara auktoritet öfver sin nästa. — Beträffande våra husdjur, fordras ett mångårigt studium och umgänge för att rätt förstå så väl deras psykiska som fysiska lif etc. Att de domestiserade djuren för att fylla sitt ändamål måste under tidernas lopp ha underkastats en otalig mängd plågor och lidanden i utbyte mot de svårigheter, för hvilka de äro utsatta i vilda tillståndet, är ju naturligt. Att utveckling kräfver mödor, ansträngning, ja, lidanden. I de flesta fall af träning är detta förhållandet, och den profane djurvänner rubricerar detta lätt som djurplågeri. Piskan måste användas vid träning och dressyr. Man måste med den jemte tygeln lära hästen förstå tilltalsord och maning att gå framåt, att öka farten, att forcera den i alla gångarter och grader af dessa, der sporrar och skänklar ej kunna användas. Detta kallas lämpor — icke straff. Men äfven straff böra och måste i flera fall användas. Dessa fall äro t. ex. skyggande, skenande, stegrande, ilska, eller då hästen lömskt öfverfaller, slår eller biter människor eller djur. Ett kraftigt och kort straff med piskan bör omedelbart följa utan undantag. Huru månet lif eller lem hade ej kunnat sparas, om kusken vid inkörningen och äfven annars vågat eller förstått att i rätt tid straffa en häst, som utan respekt för tyglar, piska och kusk, skyggande för ett obetydligt föremål i ena diket med oemotståndlig magt handlost kastat sig i det motsatta diket eller bråddjupet med åkdon, människor och allt, fortsättande sitt lopp, ännu mera uppskrämd, i vild, skenande fart. — Hvarje straff bör dock efterföljas af smekning, vänliga ord, uppmuntran med bröd eller hafre etc. Sker straffet en längre tid efter ovanans utöfvande, är det rent djurplågeri, en rå hämnd, som demoraliserar djuret och kan göra det för all tid oanvändbart och lifsfarligt.

I hvarje fall af lagligt beifradt djurplågeri bör ingen fällas till böter eller annat, förr än laglig veterinär skriftligen förklarar, efter grundlig undersökning om förhållandet, att sådant blifvit utöfvadt. En skef framställning kan ofta och lätt missleda domaren. — *Land skall*

visserligen med lag byggas, dock icke så, att ju flera lagar, dess mera lagbrott.»

Karlskrona den 1 oktober 1897. Per Engelsson. Länsveterinär.

Till svar å edert cirkulär, som härhos återgår, får jag härmed värdsammast afgifva följande:

Någon förändring af strafflagen uti ifrågavarande afseende anser jag icke vara af nöden, men deremot väl en bestämmelse, hvad som enligt densamma menas med »uppenbar grymhet mot husdjur». Så länge ingen bestämmelse finnes uti det afseendet, kommer detta uttryck gifvetvis att tolkas högst olika. Ett så stort spelrum som från 5 till 500 kronors böter tyder på en massa olika grader af djurplågeri, på samma gång det medgifver domaren att taga vederbörlig hänsyn till både ömmande och försvärande omständigheter.

Då man, så att säga, har en 100-gradig böteskala, så synes det, som en domstol icke borde hafva så stora betänkligheter att vid ett åtal för djurplågeri döma till ett så ringa belopp som 5 kronors böter. Handlar emellertid en domstol i öfverensstämmelse med ett sådant yttrande: »Folket här är så fattigt och får slita så mycket ondt, och då kan man väl icke tänka annat, än att djuren skola få göra detsamma», så är det tydligt, att det är ytterst svårt att få någon bötfäld för djurplågeri.

Under år 1895 åtalades här 6 mål för djurplågeri, men alla blefvo frikända. Följden blef, att allmänna åklagaren upphörde att åtala och poliskonstaplarne att göra någon anmälan om djurplågeri; då detta väckte djurskyddsföreningens uppmärksamhet, ursäktade konstaplarne sig dermed, att sådana mål icke åtalades, och allmänna åklagaren sade sig icke vilja längre riskera att åtala djurplågerimål, då de ständigt blefvo frikända. Dessa yttranden omnämndes vid ett sammanträde med djurskyddsföreningen och upprepades i stadens tidningar. Sedan tycktes det blifva något bättre; dock, dömes någon, är det vanligast endast till 5 eller 10 kronor, det förra mest förekommande.

Utan någon närmare förklaring af begreppet »uppenbar grymhet mot husdjur» och utan att några olika grader af djurplågeri fastställas, blifva sådana mål helt och hållet öfverlemnade åt domarens godtycke. Mål, som t. ex. i Göteborg och Stockholm skulle åsättas eller ådömas

ganska höga böter, blifva på andra ställen frikända. I vissa fall finner jag förfarandet vara för strängt. Om t. ex. en häst under en stadsresa erhåller ett selbrott eller ådrager sig haltning, så, om djuret är vid godt hull och allt tyder på, att egaren är mån om sitt djur, torde det vara origtigt att åtala och döma ett sådant fall. Det är ju helt och hållet tillfälligt, kan hända den bäste och kan icke undvikas.

Med god vilja torde det icke möta oöfvervinneliga svårigheter att fastställa hvad som menas med djurplågeri, och sådana mål skulle då icke kunna frikännas.

Beträffande andra frågan, eller huruvida det är af behovvet påkalladt, att polismyndigheterna erhålla befogenhet att under former, som trygga mot öfvergrepp, ingripa för att förhindra djurplågeri genom att taga det plågade djuret om hand och i värsta fall nedslagta det, så synes det helt naturligt, att, om ett brott verkligen föreligger, dess fortsättande bör af polismyndighet kunna förhindras. Men man torde dock i detta afseende få nöja sig med vissa bestämda former af djurplågeri. Sådana äro: Hög ålder (öfver 20 år) i förening med höggradig afmagring och kraftlöshet och derjemte 1) antingen så stark afnötning af tänderna, att djuret af denna anledning icke kan lifnära sig, eller 2) kronisk mattning. Det är en ganska vanlig form af djurplågeri, och då djuren äro gamla och utslitna och någon förbättring af desamma enligt veterinärs intyg icke är att förvänta, så borde djuret vid ett sådant tillstånd utan vidare kunna omhändertagas af polismyndighet och nedslagt. Djuren äro vid dessa afmagringstillstånd ofta selbrutna, och vidare tyder nästan allt på, att djuret illa behandlas. Det är de enda fall, jag för tillfället kan erinra mig, der den ifrågasatta åtgärden vore på sin plats, men det vore ganska mycket vunnit, om endast en sådan bestämmelse kunde komma till stånd. Dylika gamla hästar råka ofta i händerna på tattare och skojare, hvilka fara omkring på marknader och på landsbygden från den ene till den andre för att byta hästar, och i de flesta fall af djurplågeri, som här förekommit, har egaren bytt sig till hästen i fråga af en dylik person.

Den ifrågasatta åtgärden vore dessutom egnad att stäfja tattarens och skojares framfart på landsbygden och deras vilda uppträdande på marknader.

För sådana fall åter, der nämnda radikala åtgärd icke kan anses fullt befogad, vore det önskligt att erhålla en sådan bestämmelse, att, i fall egaren trots veterinärs och polismyndighets yttrande, att djuret icke bör till körslor användas, fortsätter att begagna det, det vid be-

handlingen af målet *måste* räknas såsom en försvårande omständighet, hvarje gång han trotsat tillsägelsen.

Svar å frågan n:o 1.

Länsveterinär A. Rutberg, Haparanda:

»Enligt min åsigt kan ett verksamt djurskydd med afseende på lass — våra gamla utkörda — hästar här i Torneådalen ej åstadkommas med mindre, än att djuret värderas och dödas samt kommunen eller staten får betala djuregaren ett lågt värde för detsamma.»

Distriktsveterinär H. G. Lager, Laholm:

»Ja! I nedan nämnd riktning.»

Länsveterinär P. H. Wetterström samt distriktsveterinärerna Gustaf Bergengren, Slite, och John Boman Hense:

»Ja! Lagstiftning om, att operationer särskildt kastrationer ej må utföras af annan person än examinerad veterinär — svårare operationer under narkos. Vid sjötransporter af kreatur böra de föreskrifter, som gälla vid export, äfven tillämpas vid transport inom Sverige: (Gotlandsbolagets ångbåtar engagera högst sällan spilt vid transport af nötkreatur).»

Legitimerade veterinär L. Brante, Lund:

»Ja, i så måtto, att polisen i städerna får i sin instruktion kursiveradt att ha uppsigt öfver och anhålla alla halta, utmerglade och med större sår behäftade dragdjur samt i öfrigt beifra allt slags djurplågeri. Angående landsbygden torde det likaledes vara befogadt, att kronolänsmannen erhöle en dylik instruktion.»

Svar å frågan n:o 2.

Länsveterinär A. Rutberg, Haparanda:

»Ja!»

Distriktsveterinär H. G. Lager, Laholm:

»En lagstiftning i antydd riktning är oafvisligen nödvändig, om något effektivt djurskydd skall kunna åstadkommas. Som förhållandena nu äro, kan visserligen den skyldige bötfällas, men djurplågeriet fortgår som förut. Marknader och kreaturstorgdagar äro i allmänhet lämpliga tillfällen för polismyndigheterna att ingripa, då till dessa mötesplatser ofta föras hästar, behäftade med långvariga svårare hältor, svåra lidanden, såsom qvickdrag, koller etc. utmagrade och utgamla, hvilka djur af samvetslösa djuregare och hästskojare till professionen utbjudas till

salu eller gå i byte. Då djurplågeriet ej är påtagligt, bör veterinär tillkallas.»

Legitimerade veterinär Brante, Lund:

»Ja, i vissa fall.»

Finner Ni det af behovet påkalladt, att — i synnerhet på landsbygden — polismyndigheterna erhålla befogenhet att under former, som trygga mot öfvergrepp, ingripa för att, tills dom genom rättsligt åtal fallit eller eljest rättelse kunnat vinnas, förhindra djurplågeri genom att taga det plågade djuret om hand och i värsta fall nedslagta det?

På denna fråga ha följande svar afgifvits af respektive kronofogdar:

Ludvig Sundblad, i Jösse fögderi Arvika:

»Förestående förslag finner jag mig föranlåten biträda. Arvika den 13 januari 1898.»

H. F. Cederberg, Östersund:

»Ja, i högsta grad. Mångårig erfarenhet har stadgat min öfvertygelse.»

John Karlsson, Vesterås:

»Erfarenheten inom Vesterås fögderi har icke gifvit vid handen, att behof af sådan lagstiftning förefinnes.»

A. von Rehausen, Hudiksvall:

»Ja! Hvad till djurens skydd kan göras, bör göras; svårighet kan dock möta att anskaffa utrymme och vård åt ett omhändertaget kreatur, helst sådant, som behöfver sjukvård och anträffats å från veterinär aflägsen trakt.»

Ernst Samzelius, Vestervik:

»Min erfarenhet gifver icke vid handen, att det ifrågasatta stadgandet är behöfligt.»

C. A. Wahlgren, Stockholm:

»Så vidt erfarenheten under min tjänstetid inom Svartsjö fögderi, eller åren 1896 och 1897, gifvit vid handen, är stadgande angående dylik befogenhet icke af behovet påkalladt.»

Mauritz Hall, Katrineholm:

»Förslaget förordas, men kräfver anslag af allmänna medel till underhåll, der kostnaden ej kan af den felande uttagas, hvarför stora svårigheter torde möta.»

J. V. Lyckholm, Leksand:

»Som djuren inom Nedan Siljans fögderi behandlas i allmänhet

med stor mildhet, synes mig den föreslagna åtgärden ej af behovet påkallad.»

Derjemte har frågan af följande kronofogdar besvarats med obetingadt ja:

J. A. Cederblad, Ekeby, Staby. Thorsten Kalén, Köping. S. E. Blombergsson, Ljusdal. Gust. Lindberg, Vimmerby. C. Holmgren, Ystad. M. G. Moberg, Hvetlanda. J. D. Orstadius, Kolhammar. D. V. Ljungmark, i vestra Nerikes fögderi af Örebro län, Vretstorp. Carl Jansson, Borgholm. J. O. Domeij, Örnsköldsvik. Nils Kruse, Lycksele.

Af nedanstående kronolänsmän ha följande svar lemnats:

Alfr. Delin, Kungsgård:

»I mitt distrikt, Ofvansjö och Järbo, är den infödda befolkningen i allmänhet djurvänlig. Här bedrifvas emellertid hvarje vinter timmerdrifningar, då dragarne allt emellanåt få sitta emellan — mestadels utifrån hitkommande körare.

Då dels lagstifningen i detta ämne är alltför slapp, och nämnden i många fall äro hopsatt af personer, som tvifvelsutan är mindre finkänsliga och måhända rent af kunna anses partiska att bedöma djurplågeriets vidd, är det mycket svårt för en åklagare att få till stånd några effektiva domar emot djurplågeri. För några år sedan var det nära, att jag, uti mål angående selbrutna hästar, som användts till tunga körslor, blifvit ådömd ersättning till djurplågaren, emedan nämnden ej ansåg detta för djurplågeri. Med dylika exempel för ögonen vill nog åklagaren noga betänka sig, innan han åtalar.

Det beslagtågande af misshandlade djur, som häri föreslås, skulle utan tvifvel icke blott blifva ett värdefullt vapen i åklagarens hand till de redan misshandlade djurens skydd, utan äfven bidra att hos vederbörande djurskötare samt hos allmänheten framkalla, dels genom fruktan för förlust, dels genom skandalen, ett mildare handlingssätt emot de friska djuren.

Mera af anförda skäl än på grund af förekomna svårare fall inom
Bih. till Riks. Prot. 1898. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 22^e Häft. 6

mitt distrikt af gröfre djurplågeri besvarar jag den uppställda frågan med ja.»

Bror Arvidson, Hjelmblad, Lagmansholm:

»Ja, men blott för den händelse det äfven bestämmes, huru kostnaden för beslagttaget djurs vård eller nedslagtande skall utgå, der egaren saknar annan tillgång.»

H. Ohlson, Vinslöf:

»Frågan besvaras med ja, under förutsättning att ersättning af allmänna medel utgår för de kostnader, som äro förenade med omhändertagandet och nedslagtandet.»

J. G. N. Robsahm, Kopparberg:

»Ja! Fall rörande djurplågeri hafva inom mitt distrikt förekommit och föranlett åtal, och böter ådömts djurplågaren, men djuret har fortfarande fått lida, enär jag saknat magt göra slut på dess lidande, hvilket jag mången gång önskat.

För närvarande är en sockenbo under åtal för djurplågeri af upprörande art — den åtalade hade en ko, som så vanvårdats af smuts, att hon var nära upprött å ena sidan. Hon dödades på min egen risk.»

Oscar Flodman, Valsberga station:

»Svar: Här i orten har under min mer är 20-åriga verksamhet intet så svårt fall af djurplågeri förekommit, att dylik åtgärd kan med skäl tillstyrkas.»

J. A. Dahl, Elmhult:

»En sådan lagbestämmelse anser jag synnerligen välbehöflig och skulle bespara mycket lidande för en del djur, särskildt gamla hästar, hvaraf här finnas många i denna ort.»

Philip Cederberg, Gefle:

»Ja, men naturligtvis på statens eller kommunens bekostnad.»

Emil Heldt, Hvetlanda, (Jönköpings län):

»Jag anser ofvanstående vara af behovet påkalladt.»

Ruben Didrikson, Söderala:

»Ett lagstadgande i denna riktning finner jag vara särdeles af behovet påkalladt.»

Oscar Hellertz, Ljungbyhed:

»Ja synnerligen af behovet påkalladt.»

Alfred V. Granberg, Valla:

»Vore önskligt, om ett sådant lagstadgande kunde komma tillstånd.»

A. Frisell, Møllegården & Rödeby:

»Jag anser, att med en dylik befogenhet polismyndighet många

gångar skulle kunna förhindra djurplågeri, der sådant, enligt nu gällande lag, icke är möjligt.»

Alfred Dahl, Vrigsta:

»Ja, det är helt enkelt nödvändigt, om t. ex. det grufliga djurplågeri skall kunna förebyggas, som nu vid marknader och eljest utöfvas af s. k. hästskojare.

I dessas våld blottställes den stackars hästen för gräsliga marter på alla upptänkliga, dåliga sätt.

Och åklagaren står magtlös gent emot detta ofog. Ty han kan endast anställa åtal, och detta ofta utan resultat, därför att förbrytaren, då det gäller, ej står att anträffa: han uppehåller sig då — och fortsätter djurplågeriet — på någon annan marknad.»

Karl A. Jacobson, Laggabo, Uttersberg:

»Om ej för närvarande af behofvet påkalladt åtminstone hvad detta distrikt beträffar, anser jag likväl ofvanstående för polismyndigheten vara ett önskemål.»

C. Em. Flodqvist, Vähla, Odensbacken, (Örebro län):

»Ja! Erfarenheten har visat, att ett lagstadgande i berörda afseende vore önskligt.»

A. O. Ryman, Arla, Sköllersta:

»Ja, ty som lagen nu är, kan djurplågeriet fortfara minst 6 månader efter stämningens erhållande, då endast 2:ne ting hållas om året, och åklagaremagten står så godt som magtlös mot dessa, som plåga de arma djuren, och hvad gör det en grym djurplågare att böta 10 kronor eller i värsta fall något högre, han har i alla fall kvar sitt djur, hvilket han än värre plågar. Jag instämmer på det lifligaste med att få motion om skärpta lagbestämmelser mot djurplågeri.»

Carl Ahlström, Myrbacka:

»Ja! Men derest ett plågad djur omhändertages, bör för dess underhåll och skötsel medel tillhandahållas, ty rimligtvis bör väl åklagaren icke vara skyldig förskottera kostnaden.»

Fr. Odencrantz, Bollebygd:

»Ehuru jag gerna besvarar frågan med ja, anser jag dock ett sådant lagstadgande svårigen kunna tillämpas på landsbygden, der veterinär saknas eller bor aflägsset. Äfven skulle det förefalla svårighet med vårdande af sådant djur på landet.»

A. G. Brattström, Mariestad:

»Utsträckt bemyndigande i ofvanstående hänseende anser jag af behofvet påkalladt.»

Adolf Bergstöm, Ludvika:

»Ja! Sådant behof har vid ett par tillfällen förekommit i Ludvika, då egaren af en utmagrad häst icke kunde ställas till ansvar, då han sjelf saknade medel att ens försörja sin familj.»

Axel Hasselgren, Hedemora:

»Till besvarande af nedanstående utaf Eder, vid ärade, med dagens post bekomna, skrifvelsen, uppställda fråga, får jag härigenom på det lifligaste tillstyrka en vidgad myndighet för åklagaremagten att kunna ingripa i och för förhindrande af djurplågeri, på sätt i frågan omförmäles.»

L. B. Forsberg, Ousby:

»Till svar å omstående meddelas, att önskligt vore, det djurplågeri uti vår nu gällande strafflag litet omständligare bestämdes. Nu heter det i 16 § 18 kap. strafflagen: »Visar någon i behandling af egna eller andras kreatur uppenbar grymhet; straffas med böter»; men i verklighet är det mycket svårt att på landet få vittnen, som kunna intyga, att folk äro uppenbart grymma; därför, när en åklagare en eller två gånger fått ett djurplågeriåtal ogilladt, blir han både förargad och liknöjd samt bryr sig ej om att åtala djurplågeribrott. Derfor vore väl, om ändring i denna § vidtoges, så att åtal jemväl på landet blefve utgångsrika.

Att åklagare skulle få alltför mycket ingripa i eganderätten samt till och med få nedslagta ett misshandladt djur — tror jag är att gå för långt, då ej större kunskapsmått ställas på åklagaren, än som nu fordras för s. k. länsmansexamen.

En intelligent åklagare kunde nog anförtros sådan magt, men som nu en del länsmän rekryteras i en del län, torde det vara olämpligt.»

L. Gust. Bergquist, Enköping:

»Fall hafva förekommit, der det nog skulle varit nyttigt, om ofvan omförmälda befogenhet varit medgifven.»

J. Noréus, Karlstads härad, Vermland:

»Tillämpningen af en lag i antydd rigtning synes mig blifva mycket svår. Förhållandena här på orten hafva icke gifvit anledning till så stränga bestämmelser. Om djurplågeri nitiskt beifras, är strafflagens nuvarande stadgande nog effektivt för att afhålla härvarande befolkning från brottets upprepande.»

C. F. Carlström, Elfdalen:

«Ja, om nödiga medel ställas till åklagarens förfogande så i ena som andra fallet.»

E. Lindergren, Emmaboda:

«Ja, saken är mycket behjertansvärd, men staten bör förskottera

kostnaderna för hästskötsel och utfodring under mellantiden, eller intill dess kraftvunnet utslag fallit.»

M. Kjellman, Tjugesta:

»Jag anser, att, då allmänna åklagaren har rätt att tillkalla veterinär, denne bör ega full befogenhet att bestämma, huru med djuren bör forfaras, nemligen förordna, huruvida det plågade djuret skall tagas om hand och i värsta fall nedslagas.

Emil Friberg, Dalby, Malmöhus län:

»Ja. Det blifver allt mera nödvändigt.»

Lars Bergstrand, Bräcke:

»Finner sådan åtgärd af behovet påkallad och önskvärd.»

Joh. Hammarlund, Matfors!

»Besvarar ofvanstående fråga med följande: Deri omförmälda behof synes mig tydligt, i synnerhet beträffande djur, som plågas af öfverlastade personer, men jemväl i fråga om djur, som marteras af med kapplöpningsspassionen bekajade individer. Detta svar är förestafvad äfven med hänsyn till det ringa straff, som följer på den kolossala råhet, hvilken yttrar sig i djurplågeri, men hvilken både lagstiftare och lagskipare synas bemöda sig om att behandla så varsamt, att densamma icke skall erhålla någon för sig sjelf förderbringande skada.»

Aug. Brolin, Färila, Gefleborgs län:

»Ja! Som inom mitt tjenstgöringsdistrikt löper vägen till Herjedalen, efter hvilken väg, snart sagdt, alla lifsförnödenheter skola forslas upp, ej sällan inträffar, att som dragare användas hästar, hvilkas dåliga tillstånd ej kan med ord beskrivas, utan att jag, i följd af den nuvarande lagstifningen, kan, som jag skulle vilja, ingripa, vill jag på det allra varmaste förorda det behjertansvärda i djurskyddsföreningens ädla och höga sträfbanden.

Det torde ej skada, att i motionen vidrördes det ofta förekommande djurplågeriet vid timmerkörslor i de norrländska skogarne.»

F. Kempe, Kummiltorp, Sköfde:

»Min lifligaste öfvertygelse är, att, om polismyndigheterna, särdeles på landsbygden, erhålla den befogenhet, som förutsättes i förestående fråga, djurplågeriet derigenom skulle i väsentlig mån kunna förhindras.»

C. E. Hjærtquist, Alfvestad och Skåningagården.

»Ja! Nuvarande stadgar om ansvar för djurplågeri är en löjlighet, och djurplågaren hänler med rätta deråt. Våra hästskojare äro så sataniskt elaka och samvetslösa, att de borde beläggas med betsel och derefter piskas. Vår allmoge i allmänhet har en utpreglad fallenhet

för djurplågeri och erhåller alls ingen undervisning i sedlighet. Jag ville föreslå såsom straff för djurplågeri, att djurpinaren finge undergå samma misshandel, som han mot djuren utöfvar.»

Aug. Edgren, Olsäter, Edsvalla i Grums härads kronolänsmanskontor af Vermlands län:

»Enär de flesta slagtare på denna ort döfva djuren med ett slag af en yxa eller dylikt föremål i hufvudet, innan djuret slagtas, anser jag icke, då ju djuret derigenom blifvit känslolöst, att något djurplågeri i någon vidsträckt omfattning mot djuren vid slagtning utöfvas, men torde nog ej vara utan ändamål, att polismyndigheterna på landsbygden erhålla vidsträckt rättigheter att vid behof i förevarande fråga ingripa, då sådant skulle visa sig nödvändigt.»

E. Schedin, Kungsängen:

»Detta anser jag vara lämpligt, dock att nedslagning ej må ske, förrän veterinär derom förordnat.»

Axel Rooth, Ljungby:

»Ja, ty oftast endast derigenom är det möjligt att skydda det plågade djuret för vidare misshandel.»

Karl Ljungberg, Annehem pr Lund:

»Beträffande såväl land som stad äro kraftigare åtgärder än de hittills ådagalagda högst nödvändiga.»

J. Christenson Knisslinge och Vanå:

»Upplysningsvis meddelas att under förlidet år för djurplågeri af mig åtskilliga varnats och en åtalats, hvilket haft till följd, att 2:ne djur blifvit nedslagtade.»

J. Nilson, Grude, Ljung:

»Ja, derest djurplågeriet är särdeles grymt och under en längre tid utöfvats.»

Gust. A. Lundberg, Gamleby, Kalmar län:

»Ja, då man oftast mot s. k. tattare och hästskojare med lagens nuvarande hjälp ej kan åstadkomma något effektivt skydd mot fortsatt djurplågeri, så finner jag ärendet genom någon lagförändring förtjena vederbörandes uppmärksamhet.»

N. J. Waldén, Ekeby, Ishult:

»Ja, ty för närvarande står åklagaren magtlös i dylika fall.»

C. A. Sahlquist, Vingåker:

»Ja, nog kunde det vara behöfligt mången gång att hafva en dylik befogenhet.»

E. W. Fischer i Gudhems härads östra distrikt, Segerstad, Stentorp, Skaraborgs län:

»Denna fråga måste besvaras med ja, då ifrågasatta åtgärder äro både behöfliga och önskliga, ehuru på denna ort gröfre djurplågeri numera sällan förekommer.»

S. A. Natt och Dag, Sundholmen:

»Ehuru syftemålet är i hög grad behjertansvärdt, anser jag dock, att ett ingripande från polismyndigheternas sida, på sätt här ofvan framstälts, är i de allra flesta fall praktiskt utförbart. Ett sätt, som måhända i någon mån skulle främja ändamålet, vore, enligt mitt förmenande, skärpande i lag af straffet — i svårare fall fängelsestraff samt eljest höjning af böterna — för djurplågeri.»

G. Jacobson e. o. notarie, rådman, Falkenberg:

»Ehuru det torde blifva särdeles svårt att praktiskt affatta ett sådant stadgande, anser jag tanken ytterst tilltalande.»

Kjell Wollter, Ön Hven, S:t Ibb:

»Nej, icke inom mitt distrikt.»

Ivan Wikman, Dingelvik:

»Något egentligt djurplågeri förekommer icke här på orten, utan torde den nuvarande lagstiftningen uti detta afseende anses tillfredsställande.»

Georg Göranson i Åse härad, Grästorp:

»Undertecknad anser, att lagstadganden i ofvannämnda hänseende borde meddelas.»

Nils Forsberg, Äppelbo:

»Ja! Och jag medgifver ej undantag för traftäffingar och kapplöpningar eller hvad allt dessa nu tillåtna djurplågeritillställningar heta.»

R. S. Hasselström, Svartsjö:

»Ja! En dylik befogenhet för åklagaren vore i hög grad önskvärd.»

Emil Yourston, Åkesta, Vesterås:

»Ja! Dock på djuregarens eller möjligen statens bekostnad.»

Hj. Carlstein i Binnebergs distrikt, Tidavad:

»Lagstadgande i ofvan angifna rigtning anser jag vara af behovet påkalladt.»

A. Welin, Kumla (Örebro län):

»För att verksamt kunna ingripa vid förefallande behof i svårare fall, torde ett stadgande i antydda rigtningen erfordras.»

S. G. Leffler, Lilla Greby, Bankeberg:

»Ja! Likväl måste jag, rörande mitt tjenstedistrikt, omnämna, att djurplågeri hört till sällsyntheterna.»

Carl Nerman, Laholm:

»Ja, detta vore naturligen för de stackars djuren i hög grad önskvärdt, men ingalunda under nuvarande omständigheter, då polistillsynen på landet är alldeles otillräcklig (polisen derstädes består nemligen af en länsman, som har många miles omkrets att bevaka, hundradetals ärenden att uträtta i sin tjänst, och som derjemte nära nog saknar aflönning till nödtorftigt uppehälle samt af en eller flera odugliga och oafönade fjerdingsmän inom hvarje socken) ty första vilkoret för antagandet af en viss bestämmelse eller förordning är, att man kan förutsätta, att denna bestämmelses eller förordnings efterlefnad noga kan bevakas och strängt tillhållas, i annat fall kommer, der en bestämmelse eller förordning gifvits till förekommande af visst brott eller dylikt, brottets utöfvare, i stället för att minskas, att allt mer ökas, glada som de äro att kunna få utföra något förbjudet utan straff och sålunda trotsa gifna lagföreskrifter.

Med nuvarande polis kan icke en författnings efterlefnad (åtminstone en författning af här ifrågavarande slag) tillses på landet.

Axel Sjöberg, Falköping:

»Ja! Dessutom som jag just gjort det nämnda.»

Följande kronolänsmän hafva med obetingadt *ja* besvarat frågan:
 Fredrik Nilsson, Sten, Sennan; Albert Lindquist, Skillingaryd;
 Gust. Normelli, Und & Tjellmo; J. Fr. Bredberg, Urshult; Frans Forssblad, Tidaholm; Aug. Elmlund, Båstad; Alfr. Andersson, Filipstad; Carl Fr. Falk, Mora; Anders Lidström, Vermlands Säby; C. A. Njurling, Rö; Oscar Emil Resfeldt, landsfiskal i Kristianstads län, Hesselholm; A. V. Bergstedt, Ingelstad; Ludv. Löwenstein, Ånge; O. E. Sandberg, Fridhem pr Karlshamn; G. B. Kekonius, Norberg; Valfr. Lindeberg, Rogsta; Fredr. Johanson, Östra härads 2:dra distrikt, Skede; Karl Robert Hérnod, Torpshammar; Axel Olofsson, Dala Husby; Herman Liljenqvist, Bergsjö; J. G. Gustafsson, Åkerslund, Elghult; Carl Sundberg, Ofvanåker; C. H. Bergmark, i Viste härad af Skaraborgs län, Askjum per Malma; Carl Ring, Göteborg; Ad. Mogren, Eggby; Carl Larsson, Hofva; Hugo Svenson, Nelhammar; A. F. Rosengren, Svenljunga; J. A. W. Bexell i Vestbo härads 1:sta distrikt, Landeryd; P. G. Olsson, Hjo; Joh. Widén, Nora; Alfr. Holmblad, Glanshammar; Joh. Strömberg,

Örkelljunga; J. W. Schlyter i Frosta härads vestra distrikt, Slogstorp, Löberöd; Anders Johnsson, Gamleby; Alb. Petersén, Hvilan pr Kristianstad; A. F. Wikman, Åmål; H. Sundius, Ljusdal; L. Westerluud, Enånger; Aug. Sjöberg, Klågerup; C. Fr. Lokrantz, Sundsvall; Alrik Schultz, Bollnäs; C. E. Berg, Karingerud, Väse; C. Malmgren, Karlskoga kyrkoby; Kasp. Svidén, Vretstorp; Karl Österberg, Karlsro, Lilla Månstorp; F. W:m. Bendroth, Strömstad; G. Bäckman, Gladhammar; Henry Lagerholm, Ryds gård; S. Gedda, Gällstad; Carl Rundgren, Orsa; Abr. Staff, Dvårsätt; Carl A. Huss, Sollefteå; Jonas Tellander, Rättvik; C. Petersson, Nygård pr Borgholm; Carl Fransén, Torsås, Kalmar län; Ernst Lundberg, Lågum; A. E. Johanson, Sunne; K. Nordenson, Källängen; Eduard Rosell, Veckholm; N. A. Malmberg, Nyköping.

Alarik Dalqvist i Jemtlands södra fögderi:

»Anmodad att besvara en af expeditionen framställd fråga, huruvida det kan anses af behofvet påkalladt, att — i synnerhet på landsbygden — polismyndigheterna erhålla befogenhet att, under former, som trygga mot öfvergrepp, ingripa för att, tills dom genom rättsligt åtal fallit eller eljest rättelse kunnat vinnas, förhindra djurplågeri genom att taga det plågade djuret om hand och i värsta fall nedslagta det, får jag härmed framlägga min åsigt i saken.

Jag kan dervid till en början ej underlåta att påpeka, att det torde varit nödigt, att de former, under hvilka polismyndigheterna skulle tillåtas ingripa mot djurplågeri, borde hafva åtminstone antydts, samt att frågan, oafsedt denna brist, torde vara så formulerad, att den icke kan besvaras med ett obetingadt ja eller obetingadt nej. Jag förmenar nemligen, att djurplågeri kan uppträda på åtskilliga sätt, och att de restriktiva åtgärder, som kunna vara lämpliga att användas mot ett slag af djurplågeri, icke böra begagnas mot andra.

Jag antar såsom säkert, att i denna ort polismyndigheternas ingripande i de allra flesta fall skulle komma till användning mot en grym behandling af hästen, hvilken här uteslutande begagnas till drag- och lastdjur. Det är då med nöje jag kan konstatera, att befolkningens vård om husdjuren i allmänhet, men i synnerhet om hästen, är preglad af stor ömhet, en regel, som lider af ytterst få undantag. Om också metoderna för husdjurens behandling på många ställen kunna lemna åtskilligt öfrigt att önska med afseende på renlighet och deraf följande trefnad för djuren, så är dock befolkningens, om jag så må uttrycka mig, umgänge med husdjuren grundadt på en sådan uppskattning af deras värde, att det fullkomligt utesluter all afsigtlig grymhet nota bene såsom allmän regel. Att personer med hugg och slag misshandlat ett

djur, så att det tagit sådan skada, att det måste nedslagtas, har jag ej hört omtalas. Deremot har nog någon gång händt, att i synnerhet rusiga körsvenner kunnat fara fram så öfverdådigt, att djuren kunnat blifva skadade och i behof af omhändertagande. Om frågan afser en sådan art af djurplågeri, der det för en hvar är fullt tydligt, att rent verkligt plågande och misshandlande af djuren föreligger, samt omvårdnaden afser ett tillfälligt skiljande af djuret från dess egare, kan svaret ej blifva annat än jakande. Men det torde ej vara tvifvel underkastadt, att vederbörande polismyndigheter, äfven med nuvarande lagbestämmelser, icke skola undandraga sig att för tillfället taga hand om det misshandlade djuret och för öfrigt i de flesta fall jemväl den misshandlande personen. Att deremot, sedan egaren af djuret återkommit till normal sinnesstämning, hindra honom från användandet af eller vården om sitt djur, anser jag ej riktigt.

Består deremot djurplågeriet icke i misshandling af djuren, utan i deras svältfödande eller deras användande i arbete, oaktadt de lida af inre sjukdom eller yttre skada, eller i dragdjurens oskäligen belastande eller i korthet sagdt i vanvård i allmänhet, torde svaret på frågan böra blifva nekande. Det är visserligen sant, att en del hithörande fall kunna stå på gränsen till eller komma under formen för rent djurplågeri, men i allmänhet torde frågan, huruvida vanvården skall anses såsom djurplågeri, kunna blifva stäld under debatt och föremål för olika meningar, beroende af personers olika uppfattning. Men att åt en polismyndighet inrymma befogenhet att ställa sin uppfattning af en handling tillåtlighet såsom norm för enskildes rätt att begagna sin egendom, kan väl ändå ej vara nyttigt. Det vore väl dock, antar jag, meningen, att polismyndigheten skulle handla med stöd af sakkunnig persons, d. v. s. veterinärs, utlåtande. Men frånsedt svårigheten att alltid hafva tillgång till veterinär — jag kan nämna, att i detta fögderi med en areal af 165 qvadratmil och med omkring 55 mils allmänna landsvägar finnas endast tre sådana tjänstemän — torde väl icke alltid ens ett dylikt utlåtandes rättighet vara höjdt öfver allt tvifvel, utan kunna blifva föremål för motsägelse till och med af annan sakkunnig. Huruvida rätten att fortfarande få hafva i sin hand ett vanvårdadt djur bör tillstädjas egaren, torde dock polismyndigheten ensam få afgöra, men veterinär endast torde kunna yttra sig om behofvet af särskild vård.

Då ett på i viss mån subjektiva grunder stödt ingripande af polismyndighet i enskildes förfogande öfver deras egendom icke kan försvaras, med mindre uppenbara missförhållanden göra det nödigt, och då inom fögderiet motsatsen kan sägas vara regel, finner jag ej att behof före-

finnes för den föreslagna bestämmelsen, med undantag för ofvan nämnda fall, då uppenbart straffvärdt djurplågeri föreligger, och bör åtgärden då vara endast tillfällig.

Det kunde slutligen, vara åtskilligt att säga om kostnaderna för åtgärdernas verkställande, men då frågan derom, ehuru viktig nog, ej har direkt betydelse för en utredning om åtgärdernas behöflighet, förbigår jag dem.

Axel von Schantz, v. häradshöfding, Braås:

»Ja!»

J. Ekelund, Görslöf, Höganäs:

»Ja, detta kunde nog vara lämpligt och vid icke så få tillfällen vara af omständigheterna påkalladt.»

G. Esseen, Falun:

»Ja, beträffande s. k. hästskojare.»

Aug. Christenson, Oroust:

»Något egentligt behof af dylik befogenhet finnes ej här, men den skadade ju ej.»

J. Stenström, Ekshärad:

»Ehuru så väl dragarne som andra kreatur inom Elfdals•fögderi af allmänheten åtnjuta god behandling, och åtal mot djurplågeri icke derstädes under senare åren förekommit, anser jag mig dock med hänsyn till förhållandena i andra orter böra tillstyrka den ifrågasatta lagstiftnings-åtgärden.»

F. Forsström, Haparanda:

»Den framställda frågan måste med obetingadt ja besvaras. Det händer nemligen ofta, att man här i staden påträffar personer, som med de mest utmerglade, halta och brutna, utpinade hästar under hugg och slag forsla tunga lass. Man kan gifva plågaren en stämning till något af de två ting, som här i socknarne årligen hållas, men man kan ej hindra plågaren att, så snart man lemnat honom, fortsätta att plåga djuret, hvarmed ofta fortsättes, tills det störtar. För att verksamt kunna hålla efter sådana djurplågere, borde man hafva rätt att främtaga och låta nedskjuta det plågade djuret.

Äfven borde angifvare få del af böterna.»

V. Behm, Ålsta:

»Denna fråga måste af hvarje djurvän jakande besvaras, och önskligt vore, att polismagten hade större befogenhet att ingripa mot djurplågeri.»

L. Larsson, Rätansbyn:

»Ja, en skärpt lagstiftning, för att så mycket som möjligt kunna

förhindra det barbariska djurplågeri, som nu nästan öfverallt i vårt land opåtaladt kan bedrifvas, är af högsta behovet påkalladt.»

Carl G. Roman, Stallarholmen:

»Nej, jag kan icke finna, att sådant är. af behovet påkalladt, efter hvad som visat sig på denna ort.»

E. A. Gustafson, Hallsberg:

»Vid tvenne tillfällen har jag på egen risk låtit döda och nedgräfvu utsvultna hästskulptur härstädes. Ett lagstadgande till skydd för sådan åtgärd tillstyrkes lifigt, enär bötesansvaret för djurplågeri är för lindrigt och rättsskipningen på landsbygden för långsam.»

Georg Widgren, Vermdö:

»Jag finner det nyttigt, att polismyndigheterna erhålla befogenhet att, under former som trygga mot öfvergrepp, ingripa för att, tills dom genom rättsligt åtal fallit eller eljest rättelse kunnat vinnas, förhindra djurplågeri genom att taga det plågade djuret om hand och i värsta fall nedslagta det.

Dock torde det för vinnandet af edert mål vara lämpligast att sätta bötesmiminibeloppet för djurplågeri till exempelvis 50 kr., hvaraf $\frac{1}{3}$ skulle tillfalla kronan och resten gå till lika fördelning emellan angifvaren och åklagaren.

Eugène Brolin, Lit:

»Ja, i högsta grad af behovet påkalladt.»

E. Zetterlöf, Kongelf:

»Framställningen tillstyrkes.

C. A. Nygren, Simtuna:

»För att verksamt förhindra fortsatt djurplågeri, synes mig dylik befogenhet af behovet påkallad i synnerhet på orter, der s. k. betingskörslor förekomma.»

J. Nordström, Lilla Edet:

»Ja, en sådan rättighet skulle nog understundom vara behöflig.»

Gust. Nilson, Lethafors, Ransby:

»Ja, åtminstone taga djuret om hand.»

A. E. Bågenholm, Bön:

»Jag anser en sådan åtgärd af behovet påhallad.»

C. Maur. Ekström, Säm, Tossene:

»Ja, af högsta behovet påkallad.

Joh. A. Hörnfeldt, Björna:

»Ja, allt på djurplågårens bekostnad.»

Em. Aug. Lindh, Magnebyn, Heljebol:

»Allt skäl förefinnes att besvara denna fråga med ja.»

J. O. Grenholm, Skelleftå:

»Den hufvudsakliga arten af plågeri af husdjur förekommer här i form af fortkörning med »piskrapp» och 5 à 6 personer på 2-hjuligt åkdon vid s. k. kyrkhelger. Då så är nödigt, d. v. s. då kusken är onykter, kan man redan på grund af nu gällande stadganden tillvarataga både häst och kusk, till dess rättelse — nyktert tillstånd — inträffar. Begagnande af hästar med sår är ytterst sällsynt och förhindras, der så sker, snart af grannarnes energiska ingripande.»

Ludv. Wahlberg, Bygdeå:

»Ja. Utan denna befoegenhet och utan att veterinär *kostnadsfritt* för *polismyndigheten* ställes till dess förfogande för konstaterande af förekommande djurplågerifall, må ingen inbilla sig, att lag emot djurplågeri finnes i vårt land.»

M. E. Svallingsson, Klintehamn:

»Inom undertecknads tjänstgöringsområde påkallar ej behovet särskilda åtgärder i ofvannämnda syfte. Under senaste tio åren har endast ett åtal egt rum; den åtalade fäldes.»

Rud. V. Bergström, Lerum:

»Ja — men anser jag lagbestämmelse härutinnan blifva svår att tillfyllestgörande erhålla. Djurplågeri af vanligare art förekommer oftast hos den mindre bemedlade. Kostnaden för transport, vård m. m. af skadade och plågade djur och nedslagtande af sådana skulle naturligtvis drabba djurets *egare*, och om, hvilket nog blefve det vanligaste, dessa saknade tillgång, skulle statsverket bestrida sådana kostnader. Deraf måste följa, att bestämmelser, som gjorde dylika åtgärder för staten billiga, ingingo, och skulle nog derigenom polismyndighetens magt väsentligen inkränkas och kringgärdas. Frågan är emellertid af sådan vigt, att den gerna bör dragas inför Riksdagen.»

Olof Bromée, Sveg:

»Då djurplågeri i den form, att det kan åtalas, högst sällan förekommer, så synes mig, att ett lagstadgande i antydt syfte icke är af synnerligt behof påkalladt i hvad rör Svegs distrikt.»

E. Starrin, Sidensjö, W. N. Län:

»Ja! Det är minsann ej för tidigt.»

S. Elfving, e. o. hofrättsnotarie, Styrso:

»Ja. Skall någon revision af hithörande stadganden ega rum, vill jag påpeka önskvärldheten deraf, att djurskyddet äfven kommer att omfatta andra djur än »*egna och andras kreatur = husdjur*».

C. A. Arnheim, Liljeholmen:

»Ja! — Men tillses bör, att vederbörande (sin vana trogen) ej

stadga ett ytterligare åliggande för dessa utan att bereda dem utsigt till godtgörelse för dermed förenade kostnader.»

A. F. Domeij, Junsele:

»Till svar å Eder fråga får jag äran meddela, att jag för min del anser det vara af behovet påkalladt, att polismyndigheterna å landsbygden tillerkännas befogenhet att till förhindrande af fortsatt djurplågeri taga det plågade djuret om hand och i värsta fall nedslagta det samma.»

Erik Nilsson, Föllinge; G. E. Roth, Harg; Karl Öhrman, Bjurholm; Sven Hasselquist, Hossmo, Vermlands län; H. A. Dahl, Borlänge; A. W. Lundström, Mölltorp; Carl Svanström, Stora Tuna; H. Wieslander, Vegby, Moheda; Gustaf Welander, Ragunda; Nikanor Wikblad, Ånäset; C. G. Collenius, Skånsta, Åkersberg; Knut Kjellbom, Jerfsö; L. E. Börjeson, Jörlanda; K. Forsseen Njurunda; Albert Myrin, Strandås, Likenäs; Johan Nordström, Hoga, (Bohuslän); J. O. Nyström, Öjebyn, (Norrbotten); Rob. Hagen, Elfkarleö; Alf. Bodin, Moholm; Ossian von Kiöbling, Alfta; P. M. Olsson, Stensta; J. Nordvæger Altuna (Vestmanland); Johan Dalgren Sunne; Erik Holst, Nösund; J. P. Lundin Vikebotten, Årjeng; Daniel Dillner, Backe; Georg Lindberg, Backe, (Vesternorrlands län); K. E. Byström, Hede; C. W. Sandström, Byvärma, Pjetteryd; J. P. Andersson, Sandbäck, (Blekinge); Albin Wallgren, Boden, Norrbottens län; Robert Westman, Boteå distrikt, Undrom; G. Lindahl, Stensele; H. S. Sundelin, Wilhelmina.